Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | הײנט 10 זײטען

נײער פאלקסבלאט

№ 47 | Łódź, Czwartek, 23 lutego 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ״ז שבט תרצ״ג | № 47

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אפשפאר-קאמיסיע ביים לאדזער מאגיסטראט

איז בעשטימט געווארן דורכ׳ן אינערן-מיניסטעריום

געוו. פרעזעס פון שטאט-ראט אינזש. האלצגרעבער מיטגליד פון דער קאמיסיע

אין דער צייט, ווען דער שטאט-ראט בעטראכט דעם בודזשעט אויפ׳ן קומענדיגען יאהר, האט דערווייל דאס אינערן-מיניסטעריום בשטימט א קאמיסיע פון 5 פערזאן, וועלכע ווערט צוגעטיילט צום לאדזער מאגיסטראט. די קאמיסיע דאיף בעטראכטען די פינאנציעלע ווירטשאפט פון דער שטאט און דארף אדורכפיהרען די אפשפארונגען, וועלכע זי וועט געפינען פאר נויטיג צו מאכען אין בודזשעט.

נאכדעם ווי דער שטאט-ראט וועט פארענדיגען דאס בעטראכטען דעם בודזשעט, וועט ער איבערגעהען אין דער דאזיגער אפשפארונגס-קאמיסיע וועלכע וועט נאכ׳ן בעטראכטען איהם מאכען דער מאכט פארשלאגען, וואס מ׳קען דארט אפשפארען.

די קאמיסיע בעשטעהט לויט דער נאמינאציע פון אינערן-מיניסטעריום פון פאלגענדע פערזאנען: פרעזעס דעפ. שאניאווסקי (ב. ב.) בירגערמייסטער פון זדונסקא וואלא, אינזש. האלצגרעבער, געוועז. פרעזעס פון לאדזער שטאדט-ראט, זיגמונט פידלער וויצע-פארזיצער פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער; קאנאזשעווסקי — היפאטעקען - שרייבער אין לאדז און לעאפאלד—גוט-בעזיצער פון לאכק

אונפערמיידליך איז די מלחמה צווישען כינא און יאפאן

פעקין, 22. (ספ. טעל.) דער הויפט-אנפיהרער פון די כינעזישע ארמעען אויפ׳ן מערב פראנט מארשאל טשאנג-סו-ליאנג האט אין א געשפרעך מיט בעריכטער שאו, וועלכער וויילט דא אויף זיין רייזע ארום דער וועלט, ערקלערט, אז א מלחמה מיט יאפאן איז אונפערמיידליך.

אזוי לאנג ווי די איצטיגע יאפאנישע רעגירונג איז ביי דער מאכט קען גישט זיין קיין רייד וועגען אויסמיידען א מלחמה. ס׳איז גישט פערהאן קיין אנדער אויסוועג פאר כינא, אלץ אין אנהעגיג פון די יאפאנישע מיליטער-קרייזען.

דיסקוסיע איבער דער עקספאזע פון מיניסטער בעק

אין דער אויסערן-קאמיס׳ע פון סיים

ווארשא, 22 (טעלעפאניש)

נאך די הייסע זיצונגען אין סיים, וואו ס׳זענען אנגענומען געווארען א גאנצע רייה געזעצען האט זיך די פעריאיבערעסירונג היינט געריכטעט אויף דער אויסערן-קאמיסיע, וואו ס׳איז געפיהרט געווארען די דיסקוסיע איבער דער עקספאזע פון אויסער.-מיניסטער בעק.

דער ערשטער האט גערעדט דעפ. ראדזשיוויל (ב.ב.). ער האט צווישען אנדערען געזאגט: דעם מאמענט וואס מיר לעבען איבער איז א זעהר ערנסטער. ס׳איז אדורך א וואך צייט, זייט ס׳האט גערעדט דער אויסערן-מיניסטער. אין פערלויף פון דער דאזיגער וואך זענען צו אונז פון דער וועלט דערגאנגען סענסאציאנעלע ידיעות און ס׳זענען פארגעקומען וויכטיגע פאקטען. אויפ׳ן ווייטען מזרח איז א מלחמה, קלאנגען אז יאפאן טרעט ארויס פון דער פעלקער-ליגע. אטענטאט אויף רוזוועלטען, נייע עקאנאמישע אויפטרייסלונגען אין אמעריקא. אינערליכע קאמפען אין דייטשלאנד, אונרוהען אין פראנקרייך א.א.וו.

א נערוועזישע שטימונג האט ארומגעכאפט די גאנצע וועלט, דעריבער דארף מען בעגריסען די רוהיגקייט, מיט וועלכער ס׳האט גערעדט דער אויסערן-מיניסטער בעק. דעפ. ראדזשיוויל האט ווימער געזאגט, אז נישט געקוקט וואס לאיד דזשארוש האט געזאגט, אז פוילען האט נישט קיין קלאהרע פאליטיק, איז דאך ביי פוילען איינס קלאר — זי שטרעבט צו א שלום אויף דער וועלט. דער אפמאך מיט רוסלאנד האלט דער רעדנער פאר א וויכטיגען. דער רעדנער האלט, אז ס׳איז בעסער צו האבען פאר די אויגען די ברוטאלע אבער קלארע פאליטיק פון היטלער׳ן איידער די פאליטיק פון שטרעזעמאנען.

דער געוועזענער פרעמיער פאניקאווסקי קריטיקירט שארף די פאליטיק פון אונזער אויסערן-מיניסטעריום.

יודישע שפאציר-געהער

ווערען אין די אווענדען בעפאלען

דורך נאצי-לייט אויף די ווינער גאסען

ווין (יט״א) די לעצטע עטליכע טעג האבען זיך אין די אווענדען מעהרערע מאל איבערגעחזר׳ט נאצי-אנפאלען אויף שפאצירענדע יודען אין די ווינער גאסען. עס זענען זאגאר נאטירט געווארען פאלען פון אנגרייפען פרויען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דאס פאליציפרעזידיום פעראָרדענט די אווענד-פאטראלען פון דער פאליציי צו פערשארפען די וואכזאמקייט און ארעסטירען די אנפאלער.

ווייכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג!

דער אמבולאטאריום

ביים פעראיין „לינת המשמורים״

זשעלאזנא 26, טעל. 242-55

אפען טעגליך פון 10 ביז 5 נאכמיטאג

אין דרינגענדע פאלען ביז 8 א זייגער אוונט

ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפן ארט.

שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען

מיט וויזיטען אהיים.

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אבצאהלונג.

885 — די פערוואלטונג.

Dr. Wajnberg

ספעצ. פון לונגען- הארץ- און סאלעראז-קראנקה.

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוונט.

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פעטריקאווער 90, טעל. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א.ז.וו.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 9—1 און פון 4 ביז 7 30 אוונט.

זאל פילהארמאניע

נארוטאוויטשא 20

פרייטאג, דעם 24 פעברואר, 5 30 אוונט, שבת שקלים מבה״ח פ׳ משפטים, דעם 25 פעברואר פינקטליך 9 א זייגער פריה, וועט דאווענען קבלת שבת, שחרית און מוסף

פאר׳ן אפפאהרען נאך אויסלאנד

דער וועלט-בעריהמטער אבער-קאנטאר

גרשון סיראטא

מיט א גוט-איינשטודירטען כאר

אונטער לייטונג פון בעוו. דיריגענט ישראל רובין

און גרעסטער עמוד-קינסטלער

בילעטען פארקויף: זעלמאנאוויטש, פעטריקאווער 12 (קאנדיטאריי); מונק, נאוואמיעסקא 20 (ספרים-געשעפט); ווײנבערג, נאוואמיעסקא 30 (קאנדיטאריי) און אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

פאר פרויען ספעציעל רעזערווירטע פלעצער.

די הכנסה איז בעשטימט פאר „גמילת-חסדים״-קאסע ביים סיראיי. נושאי המטה״ פל. וואלנאשצי 3

בילעטען פון 75 גר.

בילעטען פון 75 גר.

נאך קורצע שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער הייסגעליבטע און אונפערגעסליכע טאכטער, שוועסטער און שוועגערין אין בליהענדען עלטער פון 21 יאהר

נ״ע רחל בת ר׳ יעקב זאב נ״י קארפ

די לויה קומט פאר היינט, דאנערשטאג, 1 א זייגער בייטאג פון טרויערהויז 11 ליסטאפאד 3 (קאנסטאנטינער), וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

פאר גאלד, בריליאנטען, בּיזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייז

איזידאר פיאלקא

פעטריקאווער 7. 5079

ENGLISH

פארענגער און פארטאגעשריטענע. קאנווערסציע, ליטעראטור ערטיילט א פעהיגער פעדאגאג. — אפערטען אין אדמיניסטר. פאר „Mir"

קומט וואס פריהער!

צום זומער-סעזאן בעקומט איהר

פון די בעסטע קוואליטעטען

רעשטען

ביליגער. טאמאשאווער און אנדערע נייעסט-מאדערנסטע מוסטערן פון הערען- און דאמען-שטאפען

פאר מענער אויף אנציגער, אויף פאלטענס

מיט 30% ביליגער קומט און איבערצייגט אייך!

פאר דאמען אויף פאלטענס, אויף קאסטיומען

נור ביי

גערענקט דעם אדרעס

R. Szczęśliwy

5 נאוואמיעסקא 5 פראנט, II שטאק.

באמבע צו פרעזידענט רוזוועלט

ווידער א פרוב פון אנ'אטענטאט

זאנגארא בעקומט צוזאמען 120 יאהר תפיסה

וואשינגטאן, 22 (ספ. טעל.)
א גרויסע אויפרעגונג אין גאנץ אמעריקא האט ארויסגערופען די ידיעה וועגען א נייעם פרוב פון אנ'אטענטאט אויפ'ן פרעזידענט רוזוועלט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס פרעזידענט רוזוועלט דארף איבערנעמען זיין אמט, בעקומט ער פון גאנץ אמעריקא הונדערטער פעקלעך מיט פערשידענע מתנות. צווישען די דאזיגע מתנות האט זיך אויך געפינען א באמבע.

די באמבע אויף דער פאסט, וועלכע גיבען אכטונג אויף די אנגעקומענע פעקלעך, איז אויס-געקומען פערדעכטיגט און ביי דער גרעסטער פאר-זיכטיגקייט האט מען עס געעפענט און געפונען דארט א באמבע. זי איז געווען אזוי פרעפארירט, אז זי האט געדארפט אויפרייסען דעמאלט, ווען מ'וואלט געעפענט דאס דעקעל פון דעם קעסטעל, אין וועלכען די באמבע איז געווען איינגעפאקט.

מיאמי, 22 (ספ. טעל.)

דער פראקוראר, וועלכער האט טבעשולדיגט זאנגארא'ן האט ערקלערט, אז צוליב דעם, וואס דער געזונד-צושטאנד פון טשיקאגער בירגערמייס-טער טשערמאק און דער פרוי גיל איז אריינגע-טרעטען א פערבעסערונג, וועט ער דאנערשטאג ארויסטרעטען מיט א ציגאפ-בעשולדיגונג נעגען אטענטאטער וועגען פרובען ערמארדען די צוויי דערמאהנטע פערזאנען.

דער ערשטער אורטייל האט ארומגענומען נאר 4 פעריאדן און נישט די צוויי דערמאהנטע. ס'איז דעריבער זיכער, אז ער וועט בעשטראפט ווערען אויף נאך 40 יאהר טורמע, וואס וועט זיין צוזאמען 120 יאהר. אויב אבער איינער פון די פערזאנען זאל שטארבען, ווארט אויף זאנגארא'ן דער עלעקטרישער שטוהל.

ערקלערונג פון פרעזידענט רוזוועלט

וועגען דער אמעריקאניש-פראנצוי-זישער צוזאמענארבייט

ניו-יארק, 22. (ספ. טעל.) דער פרעזידענט רוזוועלט האט בעכטען אפגעגעבען פאלגענדע ער-קלערונג. נאך דער קאנפערענץ מיט'ן אויסערן מיניסטער סטימסאן, וואס איז אפגעהאלטען געווארען דעם 20. ד. ח. אין וואשינגטאן, האט מיך דינסטאג בעזוכט דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין ניו-יארק, מיר האבען בישט אפיציעל ארומגערעדט אלע ענינים, וועלכע זענען נוגע דער אמעריקאניש-פראנצויזישע צוזאמענארבייט אין די וועלט-פראב-לעמען, די דאזיגע פראגען נעהמען אויך די פראגע פון דער ווירטשאפטליכער וועלט-קאנפערענץ און אינטערנאציאנאלע חובות, די געשפרעכען וועלען ווי-טער געפיהרט ווערען.

ענטדעקט א נייעם מערדער-וואמפיר אין דייטשלאנד

ער האט פערנארט פרויען און זיי ערמארדעט

בערלין, 22 (ספ. טעל.)
דייטשלאנד לעבט איצט אונטערן איינדרוק פון דער ענטדעקונג פון אנ'עקלהאפטען מערדער, וועמענס מעשים ס'דערמאהנען דעם בעריהמטען „דיסעלדארפער וואמפיר" קירטען.

דער דאזיגער נייער וואמפיר איז דער 42-יעהריגער ארבייטער שעפער. ער האט אבער געאר-בייט נישט אליין נאר צוזאמען מיט דעם שאפער פיפער און דער ארבייטער שואט.

שעפער האט אין אויגוסט ערמארדעט דריי פרויען און האט זיך געגרייט צוזאמען מיט זיינע שותפים צו דער'הרג'ענען נאך 6, ער איז אבער בעצייטענס ענטדעקט געווארען.

שעפער האט זיך מיט ציניזם מודה געווען אין זיינע פערברעכענס, זיינע קרבנות האט ער פער-נארט דורך אנאנסען אין די צייטונגען מיט חתונה-צוועקען. ווען די פערנארטע האבען זיך געמעלדען, האבען די שותפים זיי דער'הרג'עט און בערויבט די דירעקטע מערדער זענען געווען שעפער און שולט.

קעניג קריסטיאן פון דענעמארק

פאר'ן פראנט פון דער עהרען-קאמפאניע אין פאריז

שויז נאמינירט 3 מיניסטארען אין נייעם אמעריקאנישען קאבינעט

לאנדאן, 22 (ספ. טעל.)
רוזוועלט האט שוין נאמינירט 3 מיניסטא-רען אין זיין קאבינעט. אלס פינאנץ-מיניסטער איז בעשטימט געווארען וויליאם וואודלען, א דירעק-טאר פון פעדעראל-רעזערוו-באנק.

אלס פאסט-מיניסטער קלאוד סווענסאן.

15-יעהריגע מערדערין

האט דערהרגעט א 9-יעהריג מיידעלע

פאריז, 22. (ספ. טעל.) אין וואלד נעבען לאריענט האט מען געפינען דעם טויטען קערפער פון אנ'ערמארדעט מיידעל פון 9 יאהר. די אויספאר-שונג האט פעסטגעשטעלט, אז די מערדערין איז א 15-יעהריג מיידעל, וועלכע האט געוואלט צונעהמען ביי דעם קינד א פעקעל מיט וועש, וואס זי האט גע-טראגען אין דער וועשעריי. די יונגע מערדערין האט ארא-געגנומען פונ'ם טויטען קערפער אויך די מלבושים.

באהן-שטרייק אין אירלאנד

פערשארפט זיך כסדר

דובלין, 22 (ספ. טעל.) דער באהן-שטרייק אין דער פראווינץ אולסטער פערשפרייט זיך, אן-רומנעהמענדיג אויך אנדערע צווייגען פון ארבייט.

צווישען אנדערע האט א מיטינג פון די פארט-ארבייטער בעשלאסען זיך צו ווענדען צום סינדיקאט מיט א פאדערונג צו ערקלערען א שטרייק אין די הויפט-פארטען אין אולסטער.

12 סלאווענישע פערשווערער דראהט טויט-שטראף

בעלגראד, 22. (ספ. טעל.) דא האט זיך אנגעהויבען דער פראצעס געגען 12 סלאווענישע פערשווערער מיט דעם. בראהאר, גלח סקערשעלס און אדוואקאט אלאיס בראש, וועלכע זענען בע-שולדיגט אין א בונט געגען דער לעגאלער מאכט, די בעשולדיגטע דראהט טויט-שטראף.

הער ראדיא!

וויפיל קומט אנ'אדוואקאט

פאר ערפילען זיינע פליכטען

ווארשא, 22. (טעלעפאניש) נעכטען איז ער-שינען א פעראארדנונג פון יוסטיץ-מיניסטעריום וועגען דער בעלוינונג פאר אדוואקאטען בוים אויספיה-רען זיינע פליכטען. אין ציווילע פראצעסען בעקומט דער אדוואקאט פאר תביעות ביז 150 זל. — 15 זל. פון 150 זלאטעס ביז 250 זל. — 25 זל.; פון 250 זל. פאר יעדע 50 זלאטעס נאך 5 זלאטעס.

פאר א קרימינעלען פראצעס אין שטאטישען געריכט איז דער מינימום 15 זל. אין קרייז-געריכט — 30 זלאטעס, אין אפעלאציע-געריכט 50 זל. און אין העכסטען געריכט — 75 זלאטעס, די פעראר-דנונג זעהט אויך פאר בעלוינונגען פאר געריכטס-אויפזיכטען און סינדיקען.

היינט און פאלגענדע טעג!
פרעכטיגע קלאנג-פראדוקציע
Metrod-Golwyn-Mayer א. ג.
Mata Hari
דראמע פון א קורטיזאנער פרוי א שפיאן.
אין די הויפט-ראלען:
Greta Garbo
Ramon Novarro
Lewis Stone
אהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג.
שבת און זונטאג 12— א זייגער בייטאג
פערקלענערטע פרייזען פון די פלעצער.
הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונג.
דער זאל איז שטארק בעהייצט.

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

(לעצטע ידיעות פון דער יודישער טעלעגראף-אגענטור)

טראץ דעם בעשלוס פון דער מאנדאט-קאמיסיע

ווערען אין א"י נאך אלץ נישט אנגע-נומען דעפעשען אין העברעאישען אלף-בית

ירושלים. א געוויסער ישראל עמיקס, וועלכער האט זיך בעקאנט מיט זיין פעטיציע צום פעלקער-בונד וועגען דעם, וואס די פאסט-אמטען אין א"י נעהמען נישט אן קיין דעפעשען אין העב-רעאישע אותיות, האט זיך איצט געווענדעט ווע-גען דעם זעלבען ענין מיט א מעמאריאל צום הויך-קאמיסאר פון א"י גענעראל סער ארטור וואו-קאפ.

אין 1933 וועלען אין א"י ערשיי-נען העכער 300 נייע העברע-אישע ביכער

ירושלים. פון די פראספעקטען פון א רייה יודישע ביכער-פערלאגען איז צו זעהען, אז אין משך פון יאהר 1933 וועלען אין ארץ-ישראל ארויסגעגעבען ווערען העכער 300 העברעאישע ביכער.

שטורמישער מיטינג פון רעווי-זיאניסטען אין תל-אביב

תל-אביב. אין תל-אביב איז פאר-געקומען א גרויסער פאר-קאנגרעס-מיטינג פון די רעוויזיא-ניסטען, אויף וועלכען עס איז פראקלאמירט געווא-רען דורך די אנהענגער פון דער גראסמאן-ליכטהיים גרופע די לאזונג צו קומען צום 18-טען קאנגרעס מיט 104 אנשטאט די 52 דעלעגאטען אויף דעם פאריגען ציוניסטישען קאנגרעס. דער מיטינג איז געווען זעהר א שטורמישער, און אין א געוויסען מאמענט איז געווען נויטיג אנ'אינטערווענץ פון דער פאליציי כדי נישט צו דערלאזען צו א געשלעג. דער הויפט-רעדנער אויף דעם מיטינג, ה' מאיר גראסמאן, האט געמאכט בעליידיגענדע בעמערקונ-גען אויפ'ן אדרעס פון דער הסתדרות. עס איז ענט-שטאנען אזא שמאל-קער טומעל אויף, אז ה' גראסמאן האט שוין נישט געקענט ענדיגען זיין רעדע.

וואוקס פון קאלאניע פון אמע-ריקאנער יודען אין א"י

ירושלים אין א בעריכט, וועלכען עס האט דא פערעפענטליכט ה' ברוך אסטראווסקי, דער ווירט-שאפטליכער לייטער פון דער יודיש-אמעריקאנער קאלאניע „רעננה", ווערט פעסטגעשטעלט, אז די דאזיגע קאלאניע צעהלט איצט 902 תושבים אין פער-גלייך מיט 615 פון פאראיאהרען.

יודען — קאפיטאליסטען

פון דייטשלאנד, עסטרייך, רומעניען און אכט אנדערע לענדער וועלען נישט קענען עמיגרירען קיין ארץ-ישראל

ירושלים. די א"י-רעגירונג האט איינגע-פיהרט א נייע פארשריפט אין די בעשטימונגען פון אימיגראציע-געזעץ, וואס זענען נוגע עולים פון דער אז. גער. קאפיטאליסטען-קאטעגאריע. ביז איצט פלעגען פערזאנען פון דער קאטעגאריע בעקומען איינרייזע-ערלויבענישען נאכ'ן בעווייזען, אז זיי בע-זיצען וואו עס איז א סומע פון ווייניגסטענס טויזענד פונט במזומנים אדער אין יעטוועדער אנדער אייגענטום.

איצט וועט די דאזיגע פאדערונג אינטערפרע-טירט ווערען אין דעם זין, דאס דער ענטשפרעכענ-דער קאנדידאט, אויב ער קומט פון א לאנד, אין וועלכען עס עקזיסטירען שוועריגקייטען ביים ארויס-פיהרען וואלוטע, וועט דארפען פארשטעלען אנ'ער-לויבניש פון דער רעגירונג פון זיין לאנד ארויס-צופיהרען זיין אייגענטום קיין א"י. אויב ער וועט אזא ערלויבניש נישט פארשטעלען, וועט ער אריינ-געלאזען ווערען קיין א"י, אויב ער וועט פאר'ן לאנדען בעווייזען די געפאדערטע סומע במזומנים.

דורך דער דאזיגער נייער פארשריפט ווערען געטראפען פערמעגליכע יודען פון 11 לענדער, וואס האבען בדעה צו בעזעצען זיך אין א"י. בעזונדערס שארף טרעפט די דאזיגע פעראארדנונג יודען אין דייטשלאנד, טשעכאסלאוואקיי, רומעניען, עסטרייך און גריכענלאנד, וואו עס פעהלט זעהר דראס-טיש בעגרעניצונגען ביים ארויספיהרען געלד קיין אויסלאנד.

יעצט דערוויסט זיך, אז אין נאמען פון דער יודישער אגענץ, האט דער פאליטישער לייטער פון דער אגענץ-עקזעקוטיווע ד"ר חיים ארלאזאראוו אי-בערגעגעבען דעם הויך קאמיסאר א בריף, אין וועלכען עס ווערט אויסגעדריקט די שטארקסטע אומ-צופרידענהייט מיט דער נייער אינטערפרעטאציע פון אימיגראציע-געזעץ.

בלוטיגער וואהל-קאמף אין דייטשלאנד

אומעטום דער'הרג'עטע און פערוואונדעטע

בערלין, 22. (ספ. טעל.) דער וואהל-קאמף פערשארפט זיך מיט יעדען טאג, און נעהמט אן דראהענדע פארמען, די כראניק באטירט א רייהע פאסירונגען וועלכע ווייזען אן אויף דער ווילדער פראפאגאנדע.

אין די צוזאמענשטויסען, וועלכע זענען פארגעקומען אין בוכהאלץ זענען 4 פערזאן שווער פערוואונדעט געווארען און 7 לייכט. אין העפעלד האט מען אויף א וואהל-פערזאמלונג געווארפען א באמבע דער אנפיהרער פון צענטרום געוו. מיניסטער שטעגערוואלד איז פערוואונדעט געווארען, קאמפען זענען אויך פארגעקומען אין פיל אנדערע שטעט. אין האמבורג איז דערשאסען געווארען א פרוי בעת א צוזאמענשטויס צווישען קאמוניסטען און היטלעריסטען.

בודזשעט-זיצונג איז סענאט

אנגעהויבען זיך די גענעראל-דעבאטע

ווארשא, 22. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט 4 א זייגער נאכמיטאג איז פארגעקומען די בודזשעט-זיצונג פון סענאט, דער גענעראל-רעפערענט סען. שארסקי האט בעריהרט דעם פראבלעם פון ווירטשאפטליכען קריזיס און אנגעוויזען, אז דער פוילישער זלאטע האט זיך דערהאלטען ביים פאריטעט, דעריבער ווייזט ווייטער אויך אן, אז אין ענין פון בודזשעט-דעפיציט קען פוילען נישט זיין איזאלירט פון דער גאנצער וועלט, ס'איז נישט פערהאן קיין סיבה צו פערצווייפלען.

סען. גלאמבינסקי (נ. ד.) האלט, אז דער דעפיציט וועט בעטרעפען איבער 500 מיליאן זלאטעס. די ווירטשאפטליכע לאגע קען זיך פערבעסערען נאר נאך ביי'ע וואהלען, דער רעדנער זאגט, אז זיין קלוב וועט שטימען געגען בודזשעט.

אויך סען. וואזשניצקי (פויערים-קלוב) ערקלערט, אז זיין ריכטונג וועט שטימען געגען בודזשעט, אויך דער אוקראינישער פארשטעהער האר־בארשעוסקי זאגט זיך ארויס געגען בודזשעט.

עקזעקוטיוו-קאמיטעט פון וועלט-פערבאנד „בני ברית" בעהאנדעלט די לאגע פון די דייטשע יודען

ניו-יארק (יט"א) אין סינסינאטי איז פארגעקומען די יעהרליכע סעזיע פון צענטראלער עקזעקוטיוו-קאמיטעט פון די „בני ברית".

דער פרעזידענט פון דעם וועלט-פערבאנד „בני ברית" אלפרעד קאהען האט אויף דער סעסיע אפגעגעבען א בעריכט וועגען דער לאגע פון יודען אין פערשידענע לענדער, אפשטעלענדיג זיך בעזונדערס אויספיהרליך אויפ'ן מצב פון די יודען אין אנדערע לענדער מיט דער לאגע אין אמעריקע, האט אלפרעד קאהען פעסטגעשטעלט, אז נישט קוקענדיג אויף דעם כסדר דויערענדען שארפען ווירטשאפטליכען קריזיס, געפינען זיך אבער די אמעריקאנער יודען אין א פערהעלטנישמעסיג גליקליכער לאגע, און אמערי־קע זענען אין משך פון דער לעצטער צייט אויך בערייטענד געפאלען די אגב קרימינאל נישט שטארק געוועזענע און פערא"נצעלטע ערשיינונגען פון געזעלשאפטליכען אנטיסעמיטיזם.

רעדענדיג וועגען דער ניי-געשאפענער לאגע אין דייטשלאנד, האט אלפרעד קאהען ערקלערט, אז „בני-ברית" וועט, ווי ווייט עס וועט איהר זיין מעגליך, קומען צו הילף אין א נויט-פאל די יודען אין דייטשלאנד.

פיהרער פון דאקטוירים-היטלעריסטען

בעשטימט געווארען אכטונג צו געבען אויף דער „ראסען-היגיענע" פון דייטשען פאלק

בערלין (יט"א) אויף ארייעם פון די הערכערע אמטען אין רייכס-אינערן-מיניסטעריום איז באמינירט געווארען דער היטלעריסט ד"ר קאנטי, דער פיהרער פון דער נאצי-פראקציע אין דייטשען מעדיצינער-פערבאנד, וועלכער האט זיך בעקאנט געמאכט מיט זיינע אונגעוועהנליך געוואלטזאמע אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען ביי פערשידענע געלעגנהייטען.

ד"ר קאנטי האט אין אן אינטערוויאו אין „פעלקישען בעאבאכטער" ערקלערט, אז זיין אויפגאבע אין דער רעגירונג וועט זיין דורכצוזעצען אין דייטשען לעבען דעם פרינציפ פון „ראסען-היגיענע" און צו איבערוואכען דאס געזעץ פון נאטוראליזאציע, כדי נישט צו דערלאזען, אז „פרעמד בלוט" זאל זיך אריינבעקומען אין קערפער פון דער דייטשער נאציע".

פאלגען פון דעם מורא'דיגען

אויפרייס אין שאנכאי

160 דער'הרג'עטע ארבייטער

שאנכאי, 22 (ספ. טעל.)

פון אונטער די חורבות אין דער גומי-פאבריק, וואו ס'איז פארגעקומען דער שרעקליכער אויפרייס, וועגען וועלכען מיר האבען נעכטען גע־מאלדען, האט מען ארויסגענומען 98 טויטע ארבייטער. אין דער קאטאסטראפע זענען אומגעקומען 160 פערזאן. די סבה פון אויפרייס איז נישט בעקאנט.

ווענדונג פון ווענעזעלאס צום געוו.

יודישען סענאטאר פון סאלאניקי

סאלאניקי, (יט"א) דער געוו. פרעמיער ווענעזעלאס האט זיך טעלעגראפיש געווענדעט צום געוו. לויפט קאמוניקאציע-מיניסטער, סאפנאס, מיט דער ביטע צו בעאיינפלוסען ה' אשר מלאה. דעם געוו. יודישען סענאטאר פון סאלאניקי ווידער ארויסצושטעלען זיין קאנדידאטור אין דער יודי־שער קוריע און זיכערען ווענינסטענס איינעם פון די צוויי סאלאניקער יודישע מאנדאטען פאר די ווענעזעליסטען בעת די פארשטעהענדע גריכישע פארלאמענטס-וואהלען פון 5-טען מערץ.

עקס-סענאטאר מלאה האט געדאנקט ווענע־זעלאס'ן פאר דעם כבוד, וואס ער טוט איהם אן, גלייכצייטיג האט ער אבער אויסגעדריקט בעדוי־ערען, דאס ער קען נישט רעווידירען זיין בעשלוס וועגען צוריקציהען זיך פון פאליטישער טעטיגקייט.

אין א געשפרעך מיט'ן יט"א-פארשטעהער האט ה' מלאה, וועלכער איז איינער פון די פיה־רער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין גריכענלאנד, ערקלערט, אז ער האט בדעה זיך איצט פולשטענדיג צו ווידמען דער א"י-ארבייט צווישען גריכישען יודענטום.

בודזשעט-דעבאטע אין לאדזער שטאטראט

אנגענומען בודזשעטען פון א רייהע אפטיילונגען אין דער צווייטער לעזונג

סובסידיעס פאר יודישע אינסטיטוציעס

די נעכטיגע זיצונג פון שטאט־ראט איז געווען פערנומען מיט דער איינצעלדעבאטע איבער'ן שטאטישען בודזשעט פאר'ן יאהר 1933[34, אין אלגעמיין זענען קיין גרויס ענדערונגען נישט פארגעקומען, ווייל אלץ וואס יוערט געזעהט שטעהט אונטער'ן צייכען פון קריזיס

נישטא קיין געלד

און דאס איז א זעהר שטארקער ארגומענט

באלד אין אנהויב פון דער זיצונג האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די כאדעקישע פראקציע איז אפיציעל געשפאלטען אויף א גרופע וואס איז אין דער אפאזיציע צו דער רעגירונג און אויף א גרופע סאנאטאריישע, ראטמאן צירא‍נסקי האט גע־טאן ערקלערט, אז דער ראטמ. קולאמאוויטש, וועל־כער איז בעת דער גענעראל-דעבאטע ארויסגעטרע־טען געגען שטאטישען בודזשעט האט גערעדט אין זיין אייגענעם נאמען

ראטמאן פייפער פרעגט פארוואס געפינט זיך נישט דער בודזשעט פון דער קאמונאלער אפשפאר־קאסע אין די ראהמען פון שטאטישען בודזשעט, בכלל, זאגט דער ראטמאן, האט נאך דער שטאט-ראט נישט בעקומען קיין שום בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון ק. ק. א. דאן הויבט מען אן אפשטימען פונקטווייז אין אפטיילונג נאך דער אנדערער. נאכ'ן אננעמען דעם בודזשעט פון דער אדמיניסטראציע-אפטיילונג ווערט בעשלאסען זיך צו ווענדען צו דער טראמוואי-געזעלשאפט, אז טראמוואי-הנחה-בילעטען פאר שטאטישע אנגעשטעלטע זאלען קאסטען נאר 10 זלאטעס א חודש.

דאן ווערט אפגעשטימט דער פארשלאג פון דער בונד'ישער פראקציע, אז דער מאגיסטראט זאל אויס ארבייטען א פראיעקט פון א

שטאטישען קריזיס-שטייער

א דאנק וועלכען ס'זאלען קענען געהעכערט ווערען די אויסגאבען אויף געזעלשאפטליכער שוץ און אויף געזונדהייטס-וועזען, דער פארשלאג ווערט אנ־גענומען.

א גרעסערע דיסקוסיע האט זיך ענטוויקעלט ביים אפשטימען דעם בודזשעט פון די שטאטישע אונטערנעהמונגען. ראטמאן וואיעוואדזקי האט זיך ווידער אפגעשטעלט אויף די צוויי גרויסע אינוועסטיציעס ווי פארקשע און קאנאליזאציע, וועלכע ווערען, לויט דער מיינונג פון דעם רעדנער, נישט גוט געפיהרט

פרעזידענט זשעמיענצקי ווייזט אן, אז א גרופע הויזבעזיצער פיהרען אן אקציע נישט צו דערלאזען די הויזבעזיצער צו פערא"ניגען זייערע הייזער מיט דער קאנאליזאציע-נעץ, די דאזיגע גרופע האט גרויסע איינפלוסען אין די מאסגעבענדע ספערען און איצט האט דער מאגיסטראט בעקומען א פער־ארדנונג פון דער מאכט, אז ס'זאל נישט אנגעווענ־דעט ווערען קיין עקזעקוטיווע מיטלען געגען די הויזבעזיצער וואס ווילען נישט פערא"ניגען זייערע הייזער צו דער קאנאליזאציע-נעץ.

א שטיקעל אינצידענט

קומט פאר ווען ראטמאן מילמאן זאגט, אז דער הויזבעזיצערישער ראטמאן שאט האט געדראהט איהם איבערצוגעבען דער פראקוראטור אין דאס האלט ער פאר מעטאדען פון א שפיצעל, ראטמאן שאט שרייט: איך וועל דאס נאך טון. ראטמאן מילמאן זאגט, אז ער האלט זיך ווייטער ביי דאס זייניגע, אז ווען די לאקאטארען וואלטען נאר גע־צאהלט דירה-געלד בישט אין דער הויך ווי די צאה־לען איצט, וואלט די רעגירונג זיך געמוזט רעכנען דערמיט און דירה-געלד וואלט ביליגער געווארען, דאס איז פונקט אזוי אנטימלוכהש ווי קריכען אין די מיניסטארישע קאמערען, כדי אויסמעהליך מאכען דאס אויספערטיגען די קאנאליזאציע און

פער'סמ'ען די לופט פון דער שטאט

א גרעסערע דיסקוסיע האט זיך ענטוויקעלט ביי דער פראגע פון צאהלען פראצענטע פאר די שטאטישע הלוואות. ראטמאן פייפער (נ. פ. ר.) זאגט, אז מ'דארף אין בודזשעט איינשטעלען א סומע פון 300 טויזענד זלאטעס אויף אפצוצאהלען דעם חוב וואס די לאדזער בירגער האבען געגעבען ביי דער צוואנגס-הלוואה בעת דער דייטשער אקופאציע אין יאהר 1916.

געגען דעם טרעט ארויס ראטמאן האלענדער־סקי, וועלכער זאגט, אז אין דער צייט פון אזא גרויסער נויט ווען מ'קען נישט אריינקומען אין קיין שפיטאל, ווען מ'קען קיין שום שטיצע נישט בעקומען דארף מען איצט אזעלכע הלוואות נישט צאהלען. אויך ראטמאן מילמאן זאגט זיך ארויס געגען פאר־שלאג צוליב דיזעלבע מאטיוון. דער פארשלאג פון ראטמאן פייפער ווערט אפגעווארפען.

ביים בודזשעט פון דער

געזונדהייטס-אפטיילונג

בעהמט דאס ווארט ערשטער א וויצע ראטמאן מילמאן, וועלכער האלט, אז דער דאזיגער בודזשעט איז צו קליין, וואסאמאל פערליהרען א גרויסע צאהל ארבייטסלאזע דאס רעכט צו געניסען פון דער קראנקען קאסע, און די אלע מוזען זיך ווענדען נאך מעדיצי־נישע הילף צו דער שטאט, די שטאט האט אבער פערקלענערט די סומען אויף דער דאזיגער הילף, וואכען לאנג וואדט מען אויף א בעט אין א שפיטאל די אייגענע שטאטישע שפיטאלען זענען פול בלייבען נאר די פרעמדע שפיטאלען און אויף דעם גיט דער בודזשעט צו ווייניג געלד. דער רעדנער לעגט פאר צו העכערען מיט הונדערטער פראצענט, די צאהל בעטען וואס דער מאגיסטראט האלט אויס אין די פרעמדע שפיטאלען. ווייטער לערנט דער רעדנער פאר צו פערגרעסערען די צאהל דאק־טוירים-שעה'ן אין די דעטשיסטישע אמבולאטאריומס און אז יעדער דאזער סאניטאריי זאל אנ־שטאט 4 וויזיטען א טאג געבען 20 וויזיטען א טאג, ס'זאל אויך געהעכערט ווערען די סומע אויף אויס־האלטען קימפעטאריגס אין די קליניקעס

ראטמאן ביאלער איז אויך פאר פערגרעסערען די סומע אויף אויסצוהאלטען קראנקע אין פרעמדע שפיטאלען

וויצע-פרעזעס ד"ר שיפמאן האלט, אז ס'איז קיין שום סוד נישט, אז מיר האבען

אין לאדז צו ווענינ שפיטאלען

ס'איז גענוג ס'זאל אויסברעכען א קליינע עפידעמיע, אז אלע שפיטאלען זאלען ווערען פול, ווען מיר נעהמען די פערש רייכסטע קראנקהייט אין לאדז—שווינדזוכט זעהען מיר, אז די שטאדט האט נאר איין אפטיילונג פאר שווינדזוכטיגע מע־נער אין ראדאגאשטשער שפיטאל, דאן אנ'אפטיי־לונג פאר שווינדזוכטיגע פרויען אין אלעקסאנדער־שפיטאל, וועלכע געפינט זיך אין א צושטאנד וואס איז אונטער יעדער קריטיק. די אטראקציע פאר קראנקע, אזוי גוט יודען ווי נישט-יודען, איז פאז־נאנסקי'ס שפיטאל און דא ליידער געפינט זיך דער לאוניק פון דער געזונדהייטס-אפטיילונג אין א שווערער לאגע, ווייל ער מוז האלטען פאר די אויסגע־דעם קאלענדאר, וואס ס'שטעהט פערשריבען, חסד מ'קען א קראנקען אריינגעבען אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל. דער בודזשעט אויף אויסהאלטען קראנקע אין דאזיגען שפיטאל איז פיל צו קליין. דער סא

ניסטראט האלט דארט אויס איינגאנצען 40 בעטען. די דאזיגע סומע מוז דורכאויס פערגרעסערט ווערן.

אלע אויסבעסערונגען פון ד"ר שיפמאן און ראטמאן מילמאן ווערען אפגעווארפען.

אויף דער נעכטיגער זיצונג זענען אויך אנ־גענומען געווארען ביי פערשידענע אפטיילונגען פאלגענדע

סובסידיעס פאר יודישע אינסטיטוציעס

עזרת אולמים – 1500 זל.; מחזיקי הדת – 750 זל.; בית יעקב – 750 זל.; עבריה – 750 זל.; ירדניה – 800 זל.; שלום-עליכם-שול – 900 זל.; בארעכאוו-שולעס – 14345 זל.; מעדעם-שולעס – 17850 זל.; יסודי התורה, קלינסקי-גאס – 750 זל.; יסודי התורה, זשעוואסקא-גאס – 600 זל.; יסודי התורה. על. 1 מאי 600 זל.; קינדער־היים א. נ. פון שורעק – 600 זל.; קינדער-היים אויפ'ן נאמען פון גראסער 1150 זלאטעס; בארעכאוו אווענד קורסען – 2100 זל.; מעדעם־אווענד-קורסען – 2500 זל.; אווענד-קורסען „בני־ציון" – 600 זל.; אווענד-קורסען „החלוץ המרכזי" – 600 זל.; אווענד-קורסען „מזרחי" – 1100 זל.; געזעלשאפט אווענד-קורסען – 750 זל.; אויף טעא־טער-פארשטעלונגען פאר יודישע ארבייטער 2500 זל.; קולטור-ליגע 3750 זל.; פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע – 1000 זל.; ארבייטער-ווינקעל – 4875 זל.; ביקור חולים – 1300 זל.; „טאז" – 3600 זל.; לינת הצדק – 3000 זל.; ספארט-געזעלשאפט „מארגענשטערן" – 2425 זל.; „שטערן" – 900 זל.; „מכבי" – 500 זל.; פרויען-שוץ-פעראיין – 1200 זל.; תלמוד תורה של רב מייזל – 900 זל.; „ארט" – 3900 זל. געזעל־שאפט צו פערשפרייטען טעכנישע וויסענשאפט (האמארסקא 48) – 3400 זל.

היינט קומט פאר א ווייטערדיגע זיצונג פון שטאט-ראט, אין וועלכער ס'וועט בעטראכט ווערען דער בודזשעט.

לאדז, 23 פעברואר 1933

נייער פאלקסבלאט

לאדז, 23 פעברואר 1933

די געשעהענישען אין רומעניען

דער בונט פון די באהן־ארבייטער אין רומעניען, וועלכער האט געבראכט מיט זיך בלוטיגע קרבנות און האט בעוויזען די פיינדליכע בעציהונג פון די רומענישע ארבייטער צום הערשענדען רעזשים פון דער מיליטערישער קליקע מיט'ן קעניג קאראל בראש — דער בונט האט געהאט אן עקאנאמישען גרונד. דער לעבענס־ניווא פון די ארבייטער און בעאמטע אין רומעניען פאלט מיט יעדען טאג אלץ נידעריגער, די פינאנציעלע לאגע ווערט אלץ ערגער. וועגען א הלוואה אין אויסלאנד איז גארנישטא קיין רייד, נישט קאנענדיג זיך קיין עצה געבען מיט דער ווירטשאפטליכער רואין און מורא האבענדיג פאר דער שטייגענדער אומצופרידענהייט פון די מאסען, האט די מיליטערישע קליקע ערקלערט בעלאגערונגס־צושטאנד אין א בעדייטענדען טייל פון לאנד. אנשטאט ברויט פאר די הונגעריגע האט מען דער בעפעלקערונג געגעבען טורמעס, רעפרעסיעס און אנדערע פאליציאישע מיטלען.

נאך פיל פריהער זענען ביי פערשידענע גרופען פון די באהן־ארבייטער אויסגעבראכען שטרייקען. פאליציי האט פיל מאל ארעסטירט, בעשולדיגענדיג יעדען איינעם אז ער געהערט צו די קאמוניסטען. נייע פאליציי איז געקומען אין די באהן־ווארשטאטען אין קלוזש (קלויזענבורג) איז געשעהן עפעס אומערווארטעטס. איינער פון די ארבייטער האט דורך א סירענע אלארמירט אלע אנדערע. אין איין רגע האבען טויזענדער ארבייטער געווארפען די ארבייט, צו דער דירעקציע איז אוועק א דעלעגאציע, וועלכע האט געפאדערט אז מען זאל בעפרייען די ארעסטירטע. דאן האבען די ארבייטער איבערגעריסען די טעלעפאנישע פערבינדונג און האבען זיך פערבאריקאדירט אין די ווארשטאטען. אזוי זענען פאריבער 24 שעה אין פיבערהאפטיגער ערווארטונג.

ענדליך איז געקומען פאליציי, אביסעל שפעטער איז אנגעקומען א גרויסע אפטיילונג מיליטער צום גליק איז דערווייל נישט געקומען צו קיין בלוט פערגיסונג. דער קאמענדאנט פון דער שטאט איז געקומען צו די ארבייטער און האט זיי פייערליך צוגעזאגט אז זייערע פאדערונגען וועלען בעפרידיגט ווערען. אבער אין זעלבען טאג און אוונט האט די רעגירונג דורכגעפיהרט מאסען ארעסטען אין גאנצען לאנד, האלטענדיג אז אויף אזא אופן וועט געמאכט ווערען צונישט יעדער ווידערשטאנד.

פאסירט האט אבער עפעס אנדערש ווען פאליציי איז געקומען אין די באהן־ווארשטאטען אין בוקארעשט, כדי צו ארעסטירען עטליכע ארבייטער, האט זיך איבערגעחזר'ט דאסזעלבע וואס מיט צוויי טאג פריהער אין קלוזש. די ארבייטער אין דער צאהל פון פיר טויזענד האבען זיך פערבאריקאדירט אין דער געביידע.

אין אנהויב האט די פאליציי און דאס מיליטער געלאזט צורוה די בעלאגערטע, נישט צולאזענדיג קיינעם ברענגען זיי עסען, עס איז געקומען צו צוזאמענשטויסען בעת וועלכע מיליטער האט צום ערשטען מאל בענוצט זיך מיט מאשין־געוועהרען, שיסענדיג כלומרשט אין דער לופטען, אבער אזוי, אז עס זענען פערוואונדעט געווארען עטליכע און צוואנציג מענשען.

ערשט צומארגענס אינדערפריה האט מען אויפגעפאדערט די ארבייטער זיי זאלען זיך אונטערגעבען, ווען דאס האט נישט געווירקט איז פארגעקומען אן אנגריף. די קוילענווארפערס זענען געלאזט געווארען אין גאנג און נייע ארבייטער זענען געפאלען טויטע.

אט אזוי האט מען דערשטיקט דעם אויפשטאנד פון די רומענישע באהן־ארבייטער, איצט וועט פארקומען אן אמת'ע נקמה־עקספעדיציע געגען די ארבייטער בכלל. 770 ארבייטער ווערען געשטעלט פאר א מיליטערישען געריכט. די רעפרעסיעס ווערען פערשטארקט, מעגליך, אז די רעגירונג פון וואידא וואיעוואד וועט זיין געצוואונגען אפצוטרעטען און אויף איהר ארט וועט קומען די אפענע דיקטאטור פון דער מיליטערישער קליקע.

די מאכט האט נאך נישט אינגאנצען בעהערשט די לאגע. אין דעם נאפט־באסיין פלאעשטי זענען אויסגעבראכען אונרוהען פון די דארטיגע ארבייטער. די שפאנונג צווישען די ארבייטער איז דערגאנגען צו דער העכסטער מדרגה. דער ארבייטער־קלאס אין רומעניען איז אבער נאך קליין אין צאהל אזוי אז די בעוועגונג קאן נאך נישט האבען קיין גאר ערנסטע פאלגען.

אבער די רעוואלוציע פון די באהן־ארבייטער איז א בעווייז אז אין לאנד קומט פאר א גרויסע בעוועגונג געגען דעם פערפוילטען סיסטעם. עס איז א בעווייז, אז אויך אין דעם דאזיגען צוריקגעשטאנענעם אפשניט פון באלקאן וואקסט דער געזעלשאפטליכער בעוואוסטזיין.

מצות־אקציע פאר רוסישע יודען

לאנדאן, (יט"א). דער רב־הכולל פון ענגלאנד, הרב דר. יוסף הערץ, האט, דורך דער פעדעראציע פון יודישע הילפס־ארגאניזאציעס אין ענגלאנד פערעפענטליכט אן אפעל צו שטיצען די מצות־אקציע פון דער פעדעראציע לטובת די יודען אין סאוויעטען־רוסלאנד.

די אויפטוען פון פירטען סיים

דאס בלאט פון דער לינקער אפאזיציע פרובט שוין אונטערפיהרען א גאליגען סך הכל

דער בודזשעט איז אנגענומען, די וויכטיגסטע געזעץ־פראיעקטען מיט וועלכע די רעגירונג איז געקומען צו דער איצטיגער נארמאלער סעסיע פון סיים זענען שוין דורכגעפיהרט, דער „ראבאטניק" פרובט שוין צו מאכען א סך־הכל פון דער סיים־ארבייט און פון דעם, וואס די סאנאציע האט אויף דער געגעבענער סעסיע אויפגעטון.

די סיים־גאלאפאדע, שרייבט דער ארגאן פון פ.פ.ס. האלט ביי פערענדיגט ווערען. דאס לאנד האט פון דער דאזיגער פערקירצטער סעסיע בעקומען אלס געשאנק: א דעפיציט־בודזשעט, א געזעץ וועגען זעלבסטפערוואלטונג, וואס לעהרט איבער מיט די פיס ארויף דאס גאנצע פוילישע זעלבסטפערוואלטונגס־לעבען, א געזעץ, וואס ווארפט ווייט צוריק די סאציאלע פערזיכערונגען, א ביז גראטעסק נאאיווע געזעץ וועגען ארבייטס־פאנד לויט'ן מוסטער פון די עקספערימענטען פון מוסאליני און פאן פאפען; איצט ווערט ליקווידירט די אויטאנאמיע פון דער הויכשול, און דאס לאנד דארף נאך בעקומען א געזעץ וועגען פערלענגערען די ארבייטס־צייט און פערקירצען די אורלויבען פון די ארבייטער.

דאכט זיך, אז דאס איז גענוג פאר א געזעצגעבערישע „ארבייטס־געיעג" פון א פאר חדשים. וואס האט פאר דער דאזיגער קורצער צייט בעוויזען פאר דער עפענטליכער מיינונג דער רעגירונגס בלאק, וועלכער איז דער פאקטישער פיהרער פון פערטען סיים? צי האט ער געקעמפט דורך ארגומענטען? צי האט ער ארויסגעוויזען עפעס אן ענטוזיאזם. עפעס א געמיינזאמען מלוכהשען געדאנק?

די סאנאציע האט זיך אין דער געזעצגעבערישער ארבייט בעטייליגט אויף א דרייפאכיגען אופן. ערשטענס, דורך די פארזיצער'ס פון סיים און פון די בעזונדערע קאמיסיעס, אז די אלע פארזיצערס האבען צונויפגערופען זיצונגען און אונגעגן ביז צו אונגלויבליכע שעה'ן, האבען רעגירט גען ביז צו אונגלויבליכע שעה'ן, האבען רעגירט פון וועלכען עס איז נישט שיין פון אביעקטיוויטעט (סיידען א חוץ דעם פראפעסאר מאקאווסקי) אבי גאר אויסצומאטערען די אפאזיציע.

ווייטער האט זיך די בעטייליגונג פון דער סאנאציע אויסגעדריקט אין רעדעס אדער ריכטיגער געזאגט אין „לייענישען" פון די הערען רעפערענטען, וואס זענען געווען איבער ווי לאקייען, וועלכע האבען „אפגעכאפט" זייערע רעדעס ביי אן אלגעמיינער שלאפעדיגער שטילקייט.

ענדליך די זעלבסטשטענדיגע רעדנער, אזעלכע זענען געווען דריי. פירשט ראדזיוויל, וועלכער האט ביים בודזשעט פון אויסערן מיניסטעריום געלויבט וויטאסען, און באלד דערנאך האט מען ביי וויטאסען צוגענומען די בירגערליכע רעכט; הער רוי, וועלכער האט ביים בודזשעט פון אינערן מיניסטעריום אפעלירט צום מיניסטער פיעראצקי, אז פאליציי זאל שיסען וואס שיטער. דאן דער רעפערענט פאטשעק, נו, און הער מאקאווסקי, ביים געזעץ וועגען דער הויכשול; זיין רעדע איז געווען פאטעטיש, מילד און פול מיט בעוואונדערונגען... אט דאס איז אלץ.

דא האבען מיר ווי אויף דער האנד די גאנצע דערגרייכונגען פון דער סאנאציע.

דער פערטער און סאמע שטארקער מין אנטייל פון דער סאנאציע אין דער געזעצגעבערישער ארבייט זענען געווען די אויסרופען פון דעפוטאט סאטשא, געטרייע, אומפערמיידליכע שטענדיג און ביי יעדער געלעגענהייט דיזעלבע. די דאזיגע אויסרופען זענען די אומפערמיידליכע בעצייהונג פון פערטען סיים.

ווי ווייט וועט גייען די ענטוויקלונג אויף צוריק?

וועלען די יודען אין דייטשלאנד מאכען צוריקגעווארפען ווערען צום מצב פון סוף אכצעהנטען יאהרהונדערט?

דער „בערלינער קארעספאנדענט פון ליבעראלען סאנאטאריען „קוריער ווילענסקי" ג. וו. (א זוהן פון א אנגעזעהענעם ווילנער יודישען דאקטאר) שרייבט אין אן ארטיקעל א"נ היטלער און די יודען":

„די אנטיסעמיטען פון אלע לענדער האבען א געוויסען גרונד צו זיין אומצופרידען פון היטלערן. אין משך פון יאהרען האט מען געשארפט די מעסערס אויף אפצורעכענען זיך מיט די יודען. יאהרענלאנג האבען די היטלערישע שטורם־אפטיילונגען געזונגען א לידעל „ווען יודען־בלוט פון מעסער שפריצט" און זיך געגרייט צו דער „נאכט פון לאנגע מעסערס". און אט איז שוין אריבער דריי וואכען, ווי היטלער האט די מאכט, און קיין פאגראם איז נישט געווען. קיין איין אפגעשווירענע יודישע בארד, קיין איין ווארט פון קאנצלער געגען יודען, קיין איין אויסגעהאקטער פענסטער אין די יודישע קראמען, — דאס איז דאך א סקאנדאל!

קלאהר איז, אז די דייטשע יודען מוזען קוקען מיט באאומרוהיגונג אויף א פארטיי, וואס זייענדיג אין אפאזיציע האט זי זיך בערוהמט מיט פאגראמען, מיט שענדען יודישע קלויזען און בית־עלמינס, אויף א פארטיי, וועלכע האט אין איהר פראגראם ארויסגעשטעלט די פאדערונג אפצונעמען ביי יודען די בירגערשאפט און אויסגלייכען זיי אין די רעכט מיט די אויסלענדער; צו דער פארטיי, וועלכע האט אין איהר פרעסע סיסטעמאטיש געהעצט געגען יודען, וועלכע האט זיך נישט אפגעהאלטען פון אויפלעבען די לעגענדע וועגען ריטועלע מארדען; צו דער פארטיי, וואס איהר לידער, דער איצטיגער קאנצלער, האט אנגעזאגט דער וועלט די זינלאזע מעשה'לע וועגען דער פערשווערונג פון די „חכמי ציון".

אמת, צווישען די דייטשע יודען זענען אויך געווען אפטימיסטען, וועלכע האבען געהאלטען, אז די אלע שטורעמען פערדיגט היטלער פאר דער גאס, און ווי גאר ער וועט קומען צו דער מאכט, וועט ער צוגיסען וואסער צום דאזיגען וויין. די אפטימיסטען ווילען איצט דריגנען, אז זיי האבען געהאט רעכט. אין שייכות דערמיט לאזט זיך פילען א טענדענץ אין געוויסע יודישע קרייזען אנצוקניפען א קאנטאקט מיט היטלער'ן און זיין פארטיי.

עס איז שווער נישט צו בעמערקען, אז נישט קיין קליינע ראלע אין דער פערשטענדיגונג צווישען היטלער'ן און פאפען'ען האט געשפילט א געשמד'טער יוד — א באנקיר, א פלימעניק פון א נישט געשמד'טען באנקיר.

אין יעדען פאל האט די בערזע וואטירט היטלער'ן צוטרוי. גלייכצייטיג האט א טייל פון דער בולוואר־פרעסע, אין וועלכער די יודישע פובליציסטען שפילען א בעדייטענדיגע ראלע, בעמיהט זיך, ווי ווייט מעגליך, אונטערצולעקען די נייע הערען. אין דער היטלערישער פארטיי זענען אויך פערהאן אזוינע, וואס האלטען פאר איבריג צו קאמפליצירען דעם קאמף מיט'ן מארקסיזם מיט א קאמף געגען די יודען.

נאך אין דער צייט, ווען שטראסער, וועלכער איז איצט אין אונגנאד, איז געווען קאנדידאט אויפ'ן אמט פון פרייסישען פרעמיער, האט ער דורך ראדיא קאטעגאריש בעטאנט: אן ארנטליכער אלטגלויביגער סוחר דארף נישט מורא האבען פאר אונזער מאכט. אין דעם דאזיגען זאץ זענען כאראקטעריסטיש צוויי מאמענטען: שטראסער האט אויסגעמיטען דעם אויסדרוק יוד, איז חוץ דעם ספעציעל בעטאנט. אז א יודישער סוחר האט נישט ויאס מורא צו האבען פאר די היטלעריסטען. דאס איז כאראקטעריסטיש פארן היטלערישען „סאציאליזם". זיין שארף איז געווענדעט נישט געגען די סוחרים. און צווישען די דייטשע יודען הערען זיך שוין שטימען: אפשר וועט יודישע אדוואקאטען, דאקטוירים, ארטיסטען א.א.וו. זיין שלעכט. געגען אונז, סוחרים, האבען זיי גארנישט. אט ווי עס טרעט פלאסטיש ארויס דער כאראקטער פון היטלערישען „סאציאליזם": דער קאמף מיט דער יודישער קאנקורענץ אין די פרייע פראפעסיעס. ס'זענען פערהאן ידיעות, אז די רעגירונג וויל צונעהמען ביי יודישע דאקטוירים די רעכט צו פראקטיצירען אין די שפיטעלער, אין די קראנקענקאסעס. אין יעדען פאל הייבט דאס דייטשע יודענטום אן א נייעם פעריאד פון קאמף פאר זיינע רעכט.

די היטלעריסטישע פראגראם זאגט צו אוועקצושטעלען די יודען אין דער רעכטליכער סיטואציע, אין וועלכער זענען געווען אין דייטשלאנד צום סוף פון 18־טען יאהרהונדערט... 150 יאהר האט געדויערט דער קאמף פון דער עמאנציפאציע פון די יודען. עס זענען נאך נישט אזוי ווייט די צייטען, ווען די יודען אין דייטשלאנד האבען קיין רעכט נישט געהאט צו וואוינען אויפ'ן דארף און ווען אין די פאקולטעטען פון די דייטשע הויכשולען איז געגאנגען א ויכוח וועגען דעם, צי מען קען בעהערען א יוד מיט'ן דאקטאר־טיטול. עס איז נויטיג געווען 78 יאהר קאמף, כדי די דייטשע יודען זאלען דעם 3־טען יולי 1869 ענדליך בעקומען פארמעלע בערעכטיגונג אין דייטשלאנד. פאקטיש אבער זענען א גאנצע רייה געביטען (פראפעסור, אדמיניסטראציע, אפיצירען־אמטען) געבליבען פאר זיי כמעט אינגאנצען נישט צוטריטליך. שטיצענדיג זיך אויף פארמעלער גלייכבערעכטיגונג, האבען זיי אין משך פון 64 יאהר געפיהרט א קאמף פאר פאקטישער גלייכבערעכטיגונג. און אט איז געקומען דער מאמענט, ווען די דייטשע יודען דראהט ווידער צו פערלירען אפילו די פארמעלע רעכט.

ווי ווייט וועט גיין די ענטוויקלונג אויף צוריק, ווייסען מיר נישט. דאס וועט אפהענגיג זיין פון דער פעסטקייט און דויערהאפטיגקייט פון עקספערימענט פון דער נאציאנאליסטישער דיקטאטור אין דייטשלאנד.

„די יודען צווישען די פעלקער"

אינטערעסאנטע פארשונגס־ארבייט פון אן ענגלישען גלח וועגען אנטיסעמיטיזם

אין ענגלאנד איז ערשינען זעהר אן אינטערעסאנט בוך, וואס איז איצט שוין איבערגעזעצט אין אייניגע אנדערע שפראכען. דאס בוך הייסט: „די יודען צווישען די פעלקער". דער מחבר איז דער ענגלישער גלח, פארקס, וועלכער האט זיך פערנומען מיט אויספארשען די מאטעריאלען וועגען דער יודען־פראגע, וואס זענען געזאמעלט געווארען דורך דער אינטערנאציאנאלער סטודענטישער ארגאניזאציע.

פארקס האלט, אז די פראפעסיעס, וועלכע ווערען געהאלטען פאר נישט ווירדיג (שענקעריי, ליכווע אדגל.) און מיט וועלכע עס פערנעהמען זיך אדער עס האבען זיך כלומרשט פערנומען די יודען, זענען נישט קיין ראסען־פראפעסיעס, אז ביי זיך אין היימאט האבען זיך די יודען בעשעפטיגט מיט אנדערע זאכען, זיי זענען געווען לאנד־ארבייטער און בעלי־מלאכה'ס, אויב די יודען זענען אין מיטעלאלטער געווארען סוחרים, איז דאס נישט קיין וואונדער: זיי האבען געקענט לייענען און שרייבען, זיי האבען געקענט רעכענען און זענען געווען דעריבער מעהר צוגעפאסט צו דער דאזיגער פראפעסיע. ווען די גילדיעס האבען גענומען שטיקען די יודען, ווען די כוואליעס פון אנטיסעמיטיזם האבען גענומען איינשלינגען די יודישע קהלות, דאן איז די יודען געבליבען איינס פון די ביידע, אדער אומקומען אדער זיך פערנעהמען מיט ליכווע. (דא דארף מען צוגעבען, וואס פארקס האט, ווייזט אויס, נישט געוואוסט. אז די ווענעציאנער, א שטייגער, זענען געווען פיל ערגערע ליכווייזשעס איידער די יודען. ס'איז אינטערעסאנט, וואס אין דער כראניק, מיט וועלכער שעקספיר האט זיך בענוצט פאר זיין שיילאק, האט אלס ליכווייזש פיגורירט נישט קיין יוד, נאר אן איטאליענער. דערצו דארף מען געדענקען, אז סוף כל סוף פלעגט דאס געלד אריבער צום קעניג. דער יוד איז געווען געצוואונגען צו האלטען זיין פערמעגען אין געלד, ווייל געלד איז פארטאטיוו, געלד קאן מען נישט אזוי לייכט צורויבען ווי א הויז אדגל.)

פארקס טרעט ארויס געגען דער אנגענומענער מיינונג, אז די יודען זענען די טרעגער פון לינקייט אין דער פאליטיק. ער דערמאנט די הילף, וועלכע די ראטשילדס האבען ארויסגעוויזען מעטערניכן. די מיטארבייט פון די יודען מיט ביסמארקן. אויב די יודען זענען לינק, איז דאס א רעזולטאט פון זייער רעכטלאזיגקייט. פארקס איז גרייט צו מיינען, אז די סיבה פון אנטיסעמיטיזם ליגט אין רעליגיעזער ספערע, אז די קירך האט שטענדיג אויפגעהויבען איהר שטים געגען די יודען. שפעטער, ווען די רעליגיע האט שוין נישט געהאט איהר אמאליגע השפעה, האט דער אנטיסעמיטיזם ווייטער געהערשט, ווייל ער איז פערוואנדעלט געווארען אין אן אינסטינקט. ווידער די יודען, זייענדיג פערטריבען אין געטא, זענען געווארען אונטאלעראנט און פאנאטיש און האבען דערמיט נישט ווייניג מיטגעהאלפען דעם אנטיסעמיטיזם.

דער אנטיסעמיטיזם, פיהרט אויס דער ענגלישער מחבר, שאפט א מין פערכישופטען קרייז: ער פערערגערט דעם יודישען טיפ, פערטרייבט איהם אין געטא, פון נישט ווירדיגע בעשעפטיגונגען, פון נישט געוויסענהאפטיגער קאנקורענץ, פאליטישער אומסטאבילקייט, און דאן נעהרט ער זיך אליין פון די דאזיגע אייגענשאפטען. דער דאזיגער קרייז קאן איבערגעריסען ווערען נאר דורך א געמיינזאמער אנשטרענגונג פון די יודען און נישט יודען. די נישט יודען דארפען אויפהערען צו האסען, די יודען דארפען זעהן אליין זיך אויסצובעסערען.

אט די אידעען, וועלכע עס פראפאגירט דער ענגלישער גלח זענען זעהר נישט קלאר, און אייגענטליך ווייזט דער מחבר נישט אן קיין שום קאנקרעטען וועג פון קאמף געגען אנטיסעמיטיזם.

דער פערדינסט פון מחבר בעשטעהט כאטש אין דעם, וואס ער אפעלירט צו די מענשליכע געפיהלען. אבער דאס איז זעהר שעהן פון פארקס זייט אלס גלח, אבער נישט אלס וויסענשאפטליכען פארשער.

דעפ. ד"ר ראטענשטרייך

וועגען דער דעמאראליזאציע אויף דער יודישער גאס

אין ווילנער סוחרים־ און פאבריקאנטען־פערבאנד איז פארגעקומען א גלעזעל־טיי פאר דעפ. ד"ר ראטענשטרייך, וועלכער האט געהאלטען א בעלעהרנדע און אינטערעסאנטע רעדע וועגען דעם מאראלישען און ווירטשאפטליכען חורבן, וועלכער הערשט אויף דער יודישער גאס.

„מיר יודען אין פוילען — זאגט דעפ. ראטענשטרייך — זענען די לעצטע יאהרען געוואלדיג דעמאראליזירט געווארען. אפטמאל קומט אויס ביי זיך אליין צו פרעגען: צי לוינט זיך אוועקצוגעבען אזוי פיל כוחות פאר אונזער פאלק אין אזעלכע שווערע און ביטערע צייטען? ווען מען גיט אבער א קוק, אז מיר פארמאגען נאך א גרויסע אירעאליסטישע יוגענד, וועלכע איז נאך נישט אנגעשטעקט געווארען מיט דער גאנגרענע, ווי פיל פון עלטערען דור, דאן קומט מען צום בעשלוס, אז מען מוז אויסדויערען".

„איך וועל דערגאנצען די טראגעדיע, וועלכע עס לעבט איבער די יודישע בעפעלקערונג, ווי ווייט עס דערגרייכט די דעמאראליזאציע אין אונזער לעבען, בעווייזען די אפטע פאקטען, ווען „סוחרים־פארשטעהער" בעטען ביי דער מאכט, אז מען זאל זיי בעשטימען אין דער אדער יענער שטייער־קאמיסיע און הערנאך זענען זיי גרייט צו רעווידירען פון א סך זאכען און אויסצוליפערען אנדערע שטעט אויף דער אויסשליסליכער „גערעכטיגקייט" פון דער שטייער־מאכט".

„די דאזיגע לייט האבען ביי „מעטאדען" פון ארבייט, זיי פרובען זייערע געגנער טעראריזירען מיט פערשידענע אומדערלאזבארע מיטלען, נישט אפשטעלענדיג זיך אפילו מיט... אינפארמירען וואו מען דארף און מיט דראהונגען וועגען אנבריינגען די ביכער... אזעלכע פאלען האבען אויך געטראפען מיט מיר. די זאגענאנטע „פארשטייער" האבען מיר געדראהט מיט קלעפ פאר מאנכע מיינע ארטיקלען, וועלכע דעקען אויף א סך פאר זיי אומבעקוועמע זאכען. די דאזיגע „מעטאדען" ווערען בענוצט מיט א צינישער אפענהערציגקייט און האבען דעם ציל אנצוווארפען א שרעק, א פחד סיי אויף דעם יודישען יחיד, סיי אויף דעם כלל".

„עס ענטפלעקט זיך באמת פאר אונז א בילד פון א מורא'דיגער דעמאראליזאציע. שטעלט זיך פאר אז מיט א יאהר צוריק האט מען מיך איינגעלאדען אין דער קאלאניאל־סעקציע פון סוחרים־פערבאנד אין ווארשע, און אט האט מען דארט פאר מיר פערטרויט פאלגענדע פיקאנטע מעשה: צוויי פארשטייער פון דער סעקציע זענען אוועק אלס „סוחרישע פארשטייער" אין נאמען פון דער ארגאניזאציע אין מיניסטעריום, כדי אויסצופועלען א קאנצעסיע פאר זיך גופא, און קארידאר האבען זיי געטראפען א דריטען פארשטייער פון דער סעקציע, וועלכער האט דערשמעקט דעם גאנצען ענין. האבען זיי איהם פארגעלייגט צו מאכען א שוויג און אלס בעלוינונג איהם אריינגענומען אין שותפות, די גאנצע מעשה איז ארויס אין דער עפענטליכקייט, ווען מען האט דעם דריטען שותף ארויסגעווארפען".

אונזער לאגע איז נאך טראגישער, ווייל די „פארשטייער" פון די סוחרים און האנדווערקער־ארגאניזאציעס דעקען אפט אלע עוולות, וועלכע ווערען בעגאנגען לגבי דעם יודישען סוחר און בעל־מלאכה, און זיי גיבען דירעקט אדער אומדירעקט זייער הסכמה צו דער גאנצער עקסטערמינאציע־פאליטיק, וועלכע ווערט געפיהרט לגבי יודען אין פוילען אויפ'ן ווירטשאפטליכען געביט. ווען מען קומט צו א מיניסטער זיך בעקלאגען אויף די בעגאנגענע עוולות, זאגט ער אפט צו די זאך אויסצופארשען. שפעטער ווייזט זיך ארויס אז עס איז בכלל קיין עוולה נישט בעגאנגען געווארען, מחמת אזעלכע אינפארמאציעס האט דער מיניסטער בעקומען פון די... „סוחרישע ארגאניזאציעס".

„די נאציאנאלע יודישע רעפרעזענטאנטען ווער מסרט מען אלס „אנטיפאנסטוואוועס", אלס מענשען וועלכע שעדיגען די אינטערעסען פון פוילען אין גענף און אנדערשוואו, און א דאנק די דאזיגע מסירות ווערט מען אליין „אנגעזעהענע" רעפרעזענטאנטען פון „סוחרים און האנדווערקער".

עס איז שוין די העכסטע צייט אז עס זאל אויף דער יודישער גאס געשאפען ווערען א גרויסער מאראלישער כוח, וועלכער זאל פערטרייבען דעם ערב־רב.

פערשוואונדען די צייטען פון „א דאקטאר א מאן"

וואס וועט זיין מיט די טויזענדער דיפלאמירטע יודישע יונגעלייט?

דוד איינהארן שרייבט פון פאריז:

די פאריזער אלטע, ארימע האטעלען, וואס זעהען אויס ווי תפיסות, זענען פון פינפטען שטאק ביז'ן ערשטען בעזעצט מיט געענדיגטע דאקטוירים, אינזשיניערען, כעמיקער און אדוואקאטען.

אויפ'ן ערשטען ארט זענען דא די יודישע געבילדעטע לייט פון רומעניען, פוילען, ליטע, רוסלאנד און ארץ־ישראל. קומט דער פריהמארגען דעמאלט זעהט מען ארויסגיין פון דארטען אלערליי יונגעלייט מיט גרויסע ברילען אין הארנבייענע רעמלען, מיט פעק ביכער הינטער די ארעמס, ביים טיר שליסען זיי זיך צונויף מיט די פשוטע ארבייטער, וואס טראגען זייערע זעקלעך געציג אויפ'ן אקסעל, און מ'קען זעהן, ווי ביי די געבילדעטע יונגעלייט צינדט זיך אן א פונק פון קנאה צו די ארבייטער.

— זיי, — האט מיר איינמאל א יונגער יודישער אינזשיניער פון פוילען געזאגט און אנגעוויזען אויף די ארבייטער, — זיי איז בעסער פון אונז, געבילדעטע, טאמער איז דא עפעס ארבייט, נעהמט מען זיי גיכער אויף, ווי אונז. מיר זענען גע־ווארען איבעריגע מענשען אויף דער וועלט, קומט אן אינזשיניער אויף א פאבריק און וויל ארבייטען כאטש ווי א פשוטער טאג־ארבייטער פאר לוין, זאגט מען איהם גלייך אפ. דער הויפט־אינזשיניער פון א גרויסער עלעקטרישער פאבריק האט עס מיר איינמאל אפען דערקלערט:

„מיר קענען נישט לאזען א דיפלאמירטען אינזשיניער ארבייטען ווי א פראסטען ארבייטער, דאס וועט אונטערגראבען דעם אנזעהן פון גאנצען אינזשיניערען־שטאנד ביי די ארבייטער, חוץ־דעם איז אומבעקוועם צו בעהאנדלען אן אינזשיניער, ווי אן ארבייטער. מ'מוז איהם שוין אויסטיילען, איידעלער בעהאנדלען, און דאס איז אוממעגליך".

— „אט לויף איך שוין, — דערציילט מיר דער אינזשיניער — דריי חדשים ארום איבער די פאבריקען, בין גרייט צו טון אלע שווארצע ארבייטען, דרייען שרויפען, שלאגען בענגעל, ציהען דראטען; איז וואו איך קום, און מ'דערזעהט מיינע האנד־ברילען און מיין דיפלאם, שיקט מען מיך צוריק.

* * *

אין א ווינטערדיגען אוונד בין איך געזעסען אינ'ם זעלבען האטעל מיט פינף אזעלכע געענדיגטע, — אהער, ווי זיי רופען זיך אן „פערענדיגטע" יונגעלייט. און איך האב זיי פארגעלייענט שלום־עליכם'ען „א דאקטאר א מאן". די געזעלשאפט איז בעשטאנען פון דריי מענער און צוויי פרויען, און דער דערציילונג איז זעהר קאמיש די געשיכטע מיט דער באלעבאטישער מיידעל, וואס האט זיך דווקא איינגעשפארט, אז זי וויל דווקא א דאקטאר פאר א מאן. פונדעסטוועגען האט קיינער פון עולם נישט געלאכט.

— יא, — האט דער דאקטאר געזאגט, — וואו נעהמט מען יענע צייטען, ווען יעדער פערמעגליכער באלעבאס האט זיך געהארעוועט א דאקטאר, ווי אן אינדיק אויף פסח? מ'פלעגט זיך אויסקלייבען א פעהיגען ארימען יונגענמאן, געבען איהם די מעגליכקייט צו שטודירען, כדי צו האבען שפעטער א ביליגען דאקטאר פאר דער טאכטער, היינט צו טאג וויל מען שוין א דאקטאר אין האנד נישט נעהמען. א פערמעגליכער יוד וועט זוכען אן איידעם פאר א שותף אין געשעפט, טאמער נעהמט ער שוין א געבילדעטען, קלייבט ער, ווי וועמדיגע ארבעס.

דער אינזשיניער האט צוגעגעבען אז ער האט זיך געזעהען מיט א בעקאנטען פאריזער שדכן און יענער האט איהם געזאגט, אז ביי איהם שטייען שוין פופציג אינזשיניערען אין דער רייה.

„וואס איז היינט אן אינזשיניער? א פשוטער ארבייטער! — האט דער שדכן געטענהט, — ערגער נאך ווי א פשוטער ארבייטער!...

* * *

וואס וועט זיין מיט די דאזיגע טויזענדער יונגע לייט, וואס האבען געמיינט, אז זיי שטייגען אויפ'ן העכסטען שטאפעל פון דער געזעלשאפט, און דאס לעבען האט זיי פלוצלונג אראפגעווארפען אויפ'ן נידריגסטען?

מיט דער פראגע האב איך זיך געווענדעט צו אן אלטען בעקאנטען פראפעסאר פון אוניווערזיטעט. דער קלוגער פראנצויזישער פראפעסאר האט אויסגעשפרייט די הענד ווי איינער זאגט: „דא איז קיין שום עצה נישטא". ס'איז איינע פון די דערשיינונגען פון דער צייט, ווי דער קריזיס און די ארבייטסלאזיגקייט.

— מ'האט נישט פאראויסגעזעהען א סך זאכען, און אויך דא האט מען געהאט א טעות.

— די מאדערנע פאבריק, מיט איהרע וויסענשאפטליכע מעטאדען, דארף נישט אזוי פיל אינזשיניערען, אמאל זענען געווען א סך קליינע פאבריקען, היינט ווערען זיי אלע פעראייניגט אין ריזיגע גרויסע פאבריקען, און א פעהיגער אינזשיניער מיט א פאר צעהנדליג גוטע געלערנטע ארבייטער, קען היינט קאנטראלירען א פאר הונדערט מאשינען, און וואס אייגענטליך, ווילט איהר? מיר חלומען דאך וועגען דער צייט, ווען יעדער ארבייטער וועט האבען די נויטיגע פאך־בילדונג, ווי אן אינזשיניער. שפילען וועלען נאר א ראלע די געניאלע אינזשיניערען, די דערפינדערס, דאסזעלביגע איז אויך מיט דאקטוירים. היינט־צו־טאג ביי דער מאדערנער מעדיצין, מיט איהרע מאשינעס, ראדיא און עלעקטרישע היילונג, און אנדערע מעטאדען, קען שוין א דאקטאר אויף די אייגענע הוצאות אלץ נישט האבען; היינט אויף אונטערזוכען א קראנקען און פעסטשטעלען די קראנקהייט מוז מען האבען א שפיטאל מיט די אלע נויטיגע טייערע מאשינעס, שפילען א ראלע וועט נאר א גרויסער פראפעסאר. א פשוטער דורכשניטליכער דאקטאר וועט ביסלעכווייז שפילען די ראלע פון אן אמאליגען פעלדשער.

— און וואס איז אן אפטייקער, א דראגיסט, ווען כמעט אלע רפואות ווערען געמאכט אין פאבריקען? דער אפטייקער מאכט איצט א סך ווייניגער רעצעפטען ווי אמאל. ער פערקויפט אלץ פערטיגע, נאך א פאר צעהנדליג יאהר און עס וועלען בכלל אויפהערען די רעצעפטען, מען וועט זיי פערקויפען ווי אנדערע סחורות, פיקס־און־פערטיג. אויך דא וועט שפילען די ראלע נאר דער דערפינדער.

— און אזוי מיט אלץ. אזוי איז מיט מוזיקער. ווער דארף היינט האבען א געוועהנליכען מוזיקער? מעג ער אפילו ענדיגען די קאנסערוואטאריע מיט א גאלדענעם מעדאל. בלויז דער גרויסער ווירטואז קינסטלער וועט פערדינען א סך געלד פאר שפילען אויף דער ראדיא און פאר'ן קינא.

אין דעם דאזיגען זינען — פערענדיגט דער פראפעסאר — האבען מיר, פראנצויזען שוין לאנג פערשטאנען די לאגע, מיר האבען א שטרענגען קאנקורס, און בלויז די זעהר פעהיגע קענען זיך דורכרייסען.

ביי אייך, יודען, אבער איז נישט אזוי און דערפאר ליידען דא אייערע בעענדיגטע אזויפיל יונגע לייט!

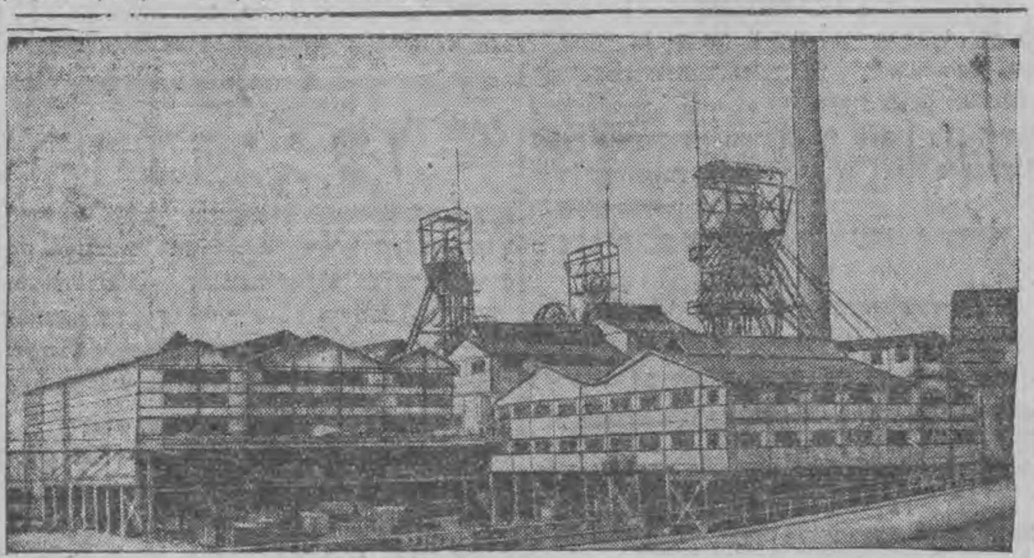

די קויהלען-שאכטע אין הינדענבורג (אויבערשלעזיען) וואו 10 ארבייטער זענען פערשיט געווארען

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוונד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

אויפ'ן צארישען קריגס-פלאט אין פינלאנד

(זכרונות פון א ים-אפיציר)

— 2. —

איך געדענק אז איך בין דאן שנעל צוגעלאפען צום אפיציר און האב הויך אויפ'ן קול אויסגעשריען:

— לייטענאנט בראסאוו! וואס טוט איהר? איך וועל אייך איבערגעבען צום געריכט!

ער האט זיך אומגעדרייט צו מיר, האט זיך אויסגעצויגען ווי א סטרונע און האט מיר סאלוטירט.

פערביגעהענדיג, האב איך געווארפען א בליק אויפ'ן מאטראס וועלכער האט אויסגעשפיגען שטיקער בלוט, די הענד מיט צונויפגעדריקטע פויסטען האבען איהם געציטערט. ער האט א קוק געטון אויף מיר מיט אזא מינע ווי עס וואלט איהם פערדראסען הלמאי איך האב זיך אריינגעמישט אין דעם צוזאמענשטויס.

איך בין געווען אויסער זיך פון אויפרעגונג. איך האב דעם לייטענאנט אויסגעזידעלט פאר די מאטראסען אין די אויגען און האב איהם מיט דער אייגענער מאכט אפגעשיקט אויף שטובען־ארעסט אין זיין קאיוטע. אזוי ארום איז דער אינצידענט געווען אויסגעשעפט.

אויסבראוך פון דער רעוואלוציע אויפ'ן קריגס-פלאט אין סוועאבארג

ס'איז אוועק א חדשים אנדערהאלבען נאך יענער פאסירונג, ס'איז געווען אין סוף חודש פעברואר 1917־טען יאהר, צו אונז, אפיצירען זענען שוין געקומען דערגאנגענע ידיעות אז אין פעטראגראד קומט עפעס פאר נישט פריילעכס, מען האט געשמועסט, וועגען מיליטער־בונטען, וועגען אומרוהען אין דער הויפט־שטאט.

אין עטליכע טעג ארום האט דער הויפט־אדמיראל פון קריגס־פלאט אין סוועאבארג נייעפען פערזאמלט צו זיך אלע שיפס־קאמאנדירען — און דער צאהל אויך מיך.

ווען אלע זענען זיך צונויפגעקומען אויף דער שיף פון אדמיראל, האט דער אדמיראל געהייסען פערשליסען די טירען פון אפיצירען־זאל. ער האט זיך אוועקגעזעצט אין זיין ווייכען לעדערנעם פאטעל און מיר אויף שטוהלען ארום א לאנגען טיש. עס ווערט דערקלערט, אז מיר האבען איצט א געהיימע בעראטונג מיטן הויפט־אדמיראל פון דער עסקאדרע.

— מיינע הערען, שיפס־קאמאנדירען! — האט דער אדמיראל אנגעהויבען, בעטראכטענדיג אונז אלעמען מיט זיינע גראהע, מידע אויגען — איך האב אייך מיטצוטיילען נישט קיין אנגענעהמע ידיעה: אין פעטראגראד האבען זיך אנגעהויבען בונטען. מען ווייס אפילו נישט מיט וואס דאס קען זיך פערענדיגען...

דער אדמיראל האט זיך אפגעשטעלט, האט אריינגעקוקט אין דעם בויגען פאפיר וואס איז געלעגען לעבען איהם און זיך צוגעצויגען פונקט ווי זיינע שווערע גאלדענע שליפעס מיט די שווארצע אדלערען וואלטען איהם מיט געוואלד אראפגעצויגען צום טיש.

מיר האבען קיין שום בעשלוס נישט אנגענומען. מיר האבען בעשלאסען אפצוווארטען די ווייטערדיגע געשעהענישען און זיין אויף דער וואך.

אויף מארגען האבען מיר דערהאלטען א ראדיא־דעפעשע מיט נייע דערשיטערנדיגע ידיעות. דער רעוואלוציאנערער שטורעם האט זיך צושפילט, צעשמעטערנדיג די פעסטונגען פון אלטען צארישען רעזשים. דעם צארס טראן האט זיך א וואקעל געטון. די אפיצירען זענען ארומגעגאנגען ווי אהן קעפ.

ביי מיר אויפ'ן פאנצער־שיף „גראמאבאי" איז נאך געווען רוהיג. דער עלטסטער אפיציר האט צושיקט זיינע געהיים־אגענטען צווישען די מאטראסען דערגיין עפעס וואס ביי זיי טוט זיך. ס'איז אבער גארנישט געלונגען צו דערגיין. קיינע סמנים פון עפעס אן אויפשטאנד האבען זיך נישט געמערקט.

מיר האבען געמיינט, אז ענטווערער די מאטראסען ווייסען בכלל פון גארנישט, אדער די רעוואלוציאנערען פיהרען זייער טעטיגקייט אזוי קונציג, אז ס'איז שווער זיי אויסצושפירען.

אדרבה, די מאטראסען האבען אויסגעזעהן נאך מעהר פלייס ווי אלעמאל און האבען זיך בעצויגען צו זייער ארבייט מיט מעהר אויפמערקזאמקייט ווי ביז איצט.

נאך מיט א יאהר פריהער פאר דער רעוואלוציע זענען צווישען די מאטראסען פון אונזער עסקאדרע דורכגעפיהרט געווארען מאסען־ארעסטען. די אויספארשונג האט דאן דערוויזען אז אויף א סך קריגס־שיפען האבען עקזיסטירט פעסטע רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס, מען האט זיך איבערצייגט אז אין קריגס־פלאט האט זיך גענייסט אן אויפשטאנד.

אמת, ביי מיר אויפ'ן „גראמאבאי" האבען די זשאנדארען נישט ארעסטירט קיין מאטראסען, אבער מיר אליין האבען איינגעשטעלט א געהיימע שמירה, וועלכע האט אגב נישט געגעבען קיין שום רעזולטאטען.

נאך אלעמען האט זיך אונז אבער פאר'ט נישט געגלויבט אז ביי אונז אויפ'ן פאנצער־קרייסער זאל נישט האבען אריינגעדרונגען די רעוואלוציאנערע מגפה און דעריבער האב איך זיך צו אלעמען בעצויגען מיט א מערבער אומצוטרוי.

איך האב געהאט אויפ'ן אויג אלס פערדעכטיגען אין פאליטישען זין, דעם עלטסטען ראדיא־טעלעגראפיסט סמירנאוו, וועגען איהם האט מיר שוין נישט איינמאל ראפארטירט מיין געהילף, אבער קיין בולטע בעווייזען האב איך נישט געהאט, אלס ענטוויקעלטער מענש און געלערנטער איז ער מיר פערקעהרט, געווען שטארק געפעלען, מיר איז אריף אויפ'ן געדאנק איהם פונאנדערצופרעגען צי ווייס ער עפעס וועגען די לעצטע רעוואלוציאנערע געשעהענישען און האב בעשלאסען איהם פערופען צו זיך. איבערטרעטענדיג דעם שוועל פון מיין קאיוטע האט ער בראוו סאלוטירט:

— „כ'האב דעם כבוד זיך צו מעלדען, אייער הויכוואוהל געבוירען!"

(ווייטער קומט).

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

וויכטיגע אויפקלערונגען וועגען פאטענטען-ענדערונגען

אויסטוישען א פאטענט אויף א העכערער קאטעגאריע

אויב אנ׳אונטערנעהמער פערגרעסערט אין מיטען יאהר זיין אונטערנעהמונג און וויל איבער־טוישען זיין פאטענט אויף א העכערע קאטעגאריע, דארף ער צוצאהלען די דיפערענץ. דער בעטרעף פון וועלכער איז אפהענגיג פון דער צייט, ווען דאס איבערטוישען קומט פאר.

אויב פאר׳ן 1-טען יולי מוז ער צוצאהלען די דיפערענץ לויט׳ן האלב-יעהריגען פרייז, קוים ווערט דער פאטענט איבערגעטוישט נאכ׳ן 1 יולי ווערט דער אונטערשיד גענומען לויט׳ן גאנץ-יעהריגען פרייז.

דאגעגען אין די פאלען, ווען די שטייער־מאכט שטעלט אליין פעסט אין אנ׳אונטערנעהמונג אנ׳איבערטרעטונג פון דער פראדוקציע-נארמע, וואס איז אנגעצייכענט לויט דער פערהאנגע־נער קאטעגאריע - פאטענט, ווערט די דיפערענץ בערעכענט לויט׳ן פרייז פון א גאנץ-יעהריגען פאטענט, אומאפהענגיג פון דער צייט, ווען די איבערטרעטונג איז פעסטגעשטעלט געווארען, סיי־דען די אונטערנעהמונג איז ערשט געעפענט גע־ווארען אין צווייטען האלבען יאהר.

ס׳איז איבעריג צו בעמערקען, אז א פא־טענט פון א העכערע אויף א נידעריגע קאטעגאריע ווערט נישט אויסגעטוישט, מעג אפילו די פארגע־נומענע אין מיטען יאהר ענדערונג אין דער אונטערנעהמונג דער נידעריגער קוואליפיקאציע ענטשפרעכען.

איבערשרייבען א פאטענט

אנ׳אונטערנעהמונג קאן מען איבערטראגען נישט בלויז פון איין גאס אויף דער צווייטער, נאר אויך פון איין שטאט אין דער אנדערער. מ׳דארף נאר בלויז אין אזא פאל מאכען אויפ׳ן פאטענט א געהעריגע אדנאטאציע. וועגען דעם איז דער אונטערנעהמער זיך מחוב צו ווענדען אין בעטרעפענדען שטייער-אמט, סיי פון אלטען און סיי פון נייעם טעטיגקייטס-ארט אין משך פון ערשטען חודש.

דער דאזיגער כלל איז נישט חל אין פאל, ווען אנ׳אונטערנעהמונג ווערט איבערגעטראגען פון איין גאס אויף דער אנדערער אויפ׳ן שטח פון דער זעלבער שטאט.

אויב אנ׳אונטערנעמונג געהט איבער אין מיטען יאהר צו א צווייטען אייגענטימער. דארף מען אויך נישט אויסקויפען קיין נייעם פאטענט, נאר מ׳קאן איבערשרייבען דעם אלטען אויפ׳ן נאמען פון נייעם בעל-הבית. דער נייער בעל-הבית איז אבער אין אזא פאל מחויב צו בעצאה־לען די פערלעגענע שולדיגע שטייערן פאר דער איבערגענומענער אונטערנעהמונג.

דאס איבערשרייבען דעם פאטענט מוז פאר־קומען אין משך פון א חודש.

מען דארף זיך דערסגלייכען אין אנגעוויזע־נעם טערמין ווענדען אין בעטרעפענדען פינאנץ אמט וועגען אזא אדנאטאציע אויפ׳ן פאטענט, אויב די געגעבענע אונטערנעהמונג פערוואנדעלט זיך אין א שותפות-אונטערנעהמונג ד״ה ווען מ׳נעמט צו א שותף.

איןביידע פאלען, אויב אויפ׳ן פאטענט געפינט זיך די געהעריגע אדנאטאציע, הייסט עס, אז די אונטערנעמונג ווערט געפיהרט אהן א פא־טענט און עס דראהט דערפאר די פארגעזעהענע קאנסעקווענצען.

בכלל קאנען געמאכט ווערען ענדערונגען אויף א פאטענט אין מיטען יאהר, נאר בנוגע פערזאן און ארט אבער נישט בנוגע דעם כא־ראקטער פון דער אונטערנעהמונג. א פאטענט אויף א קאווי-ארניע קאן מען אלזא נישט איבער־שרייבען אויף א קאלאניאל-געוועלבל.

—לד.

געזעצען, מיט וועלכע יעדער בירגער דארף זיך בעקענען!

געריכטס-קאסטען איז א ציוויל-פראצעס

אויב די שטרייטענדע צדדים שליסען אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג אנ׳אויסגלייך, ווערען די געריכטס-קאסטען פונאנדערגעלייגט גלייכמעסיג צווישען זיי ביידע.

קוים בעשטייען די צדדים פון עטליכע פער־זאנען, ווערען די געריכטס-קאסטען צולייגט לויט דער צאהל אנטיילנעהמער, סיידען זייערע פרע־טענציעס זענען נישט קיין גלייכמעסיגע. אין לעצ־טען פאל ווערען די געריכטס-קאסטען צולייגט לויט דער מאס פון אנטייל.

דאגעגען אויב די אנטיילנעהמער אין א פראצעס זענען פראנטווארטליך סאלידאריש פאר די ארויסגערוקטע פרעטענציעס, ווערען אויך די געריכטס-קאסטען סאלידאריש צוגעמשפט.

וועגען צומשפטען די געריכטס-קאסטען מוז דער פעראינטערעסירטער צד געדענקען צו בע־טען דעם געריכט איידער ס׳ווערט ארויסגעזאגט דער פסק-דין. אין פאל, ווען א געוויסער צד איז נישט צופרידען מיט דער ענטשיידונג וועגען די פראצעס-קאסטען קאן ער דערלאנגען אנ׳אנקלאגע געגען דער דעציזיע, הגם געגען אייגענטליכען פסק-דין ווערט קיין אפעלאציע נישט ארייננגע־טראגען.

פראטאקאל פון דער געריכטס-פערהאנדלונג

די צדדים אין א ציווילען פראצעס האבען דאס רעכט צו פערלאנגען, אז די פראטאקאלירטע פרקלערונגען אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג זאלען פארגעלעזען ווערען, זיי האבען דעסגלייכען אויך דאס רעכט ארייינצוטראגען אין פראטאקאל אויסבעסערונגען און דערגענצונגען.

צוריקשטעלען א פערשפעטיגטען טערמין

אין פאל, ווען א צד פערשפעטיגט צו דער־לאנגען אנ׳אפעלאציע אדער אויסצופיהרען אנ׳אנ־דערען פראצעסועלען שריט און די פערשפעטיגונג איז פארגעקימען נישט צוליב זיין שולד אדער נאכלעסיגקייט, קאן ער זיך ווענדען אין געריכט, וואו דער פערשפעטיגטער שריט האט געדארפען דערלאנגט ווערען, מיט א מאטיווירטער בקשה אין משך פון 7 טעג נאכדעם. ווי די מניעה האט אויפגעהערט, אז מ׳זאל איהם צוריקשטעלען דעם פערשפעטיגטען טערמין.

צו דער דאזיגער בקשה דארף גלייכצייטיג בייגעלעגט ווערען די אייגענטליכע פראצעסועלע ווענדונג.

אויף דער דעציזיע פון געריכט וועגען צו־ריקשטעלען דעם פערשפעטיגטען טערמין איז נישט פערהאן קיין אנקלאגע.

דאס דערלאנגען א בקשה וועגען צוריק־שטעלען דעם טערמין האלט נישט אפ די קראפט פון דער פערקלאגטער געריכטס-דעציזיע, סיידען דאס געריכט האלט אליין אויף דער בעזונדערער ווענדונג פון פעראינטערעסירטען צד, אויך אין דעם פאל איז נישט פערהאן קיין אנקלאגע.

די קאסטען פון דער אקציע צוריקצושטעלען א פערשפעטיגטען טערמין אלס איינס, צי זי איז אנגענומען אדער אפגעווארפען געווארען, מוז דעקען דער צד, וואס פערפיהרט די דאזיגע אקציע.

—אינ

נייע פעראָרדנונגען

סטעמפעל - מארקען פערלירען זייער גילטיגקייט

אין דז״ו. אוסטאוו נומער 9 איז פערעפענט־ליכט א פעראָרדנונג פון פינאנץ-מיניסטער, לויט וועלכער די אלטע 50-זלאָטע׳דיגע סטעמפעל־מארקען ווערען סקאסירט, מ׳וועט זיי מעגען בע־נוצען נאר ביז׳ן 28 ד. ח.

וואס שייך די סטעמפעל-מארקען פון אנגע־היזענער ווערט, וועלכע וועלען ביז׳ן דערמאנטען טערמין נישט אויסגענוצט ווערען, וועט מען זיי קאנען איבערטוישען אויף אנדערע אין די בע־טרעפענדע צמטען פאר סטעמפעל-אפצאהלונגען, אבער נאר צמשפעטסטען ביז׳ן 15 מערץ 1933.

נייע בעשטימונגען וועגען אויטאבוסען-פערקעהר

אין דרסכם מיט דער אינטערנאציאנאלער קאנווענץ וועגען אויטאבוסען-קאמוניקאציע, וואס איז געשלאסען געווארען אין פאריז און איז אויך אונטערגעשריבען און ראטיפיצירט געווארען דורך פוילען, איז דערשינען א פעראָרדנונג פון קאמו־ניקאציע-מיניסטער, וועלכע רעגולירט די רעכטליכע בעשטימונגען פון אויטאבוס-פערקעהר וועזען.

די דערמאנטע פעראָרדנונג בעשטימט, וואס פאר טעכנישע אייגריכטונגען אויטאבוסען מוזען האבען, ווי שנעל זיי מעגען זיך בעוועגען אין פערשידענע סיטואציעס. וואס פאר קוואליפיקא־ציעס דארף מען בעזיצען, בכדי צו מעגען אנפיה־רען מיט אנ׳אויטאבוס און ביי וועלכע אומשטענ־דען מ׳פערלירט אדער מ׳קאן פערלירען, די רעכט אנצופיהרען מיט אנ׳אויטאבוס.

די פעראָרדנונג טרעט ארייין אין קראפט דעם 15 מערץ 1933.

י. א.

פערעלטערטקייט אין סקארבאווען שטראף-וועזען

פונקט ווי ביי אלגעמיינע פערברעכענס ווערט אויך בנוגע סקארבאווע פערברעכענס אנ־געווענדען דרייערליי פרינציפען פון פערעלטערט־קייט. ס׳איז אלזא פארהאן א פערעלטערטקייט פון פעראנטווארטליכקייט, א פערעלטערטקייט פון פער־משפטען און א פערעלטערטקייט פון אויספיהרען די שטראף.

פאר׳ן ערשטען פרינציפ פון פערעלטערט־קייט בנוגע אלע סקארבאווע פערברעכענס איז איינגעשטעלט א טערמין פון 3 יאהר און בנוגע די ייניגע סקארבאווע פערברעכענס, פאר וועלכע ס׳דראהט נאר אנ׳אזוי גערופענע ארדנונגס-שטראף (געלד-שטראף) איז איינגעשטעלט א טערמין פון 1 יאהר.

פאר׳ן צווייטען פרינציפ פון פערעלטערט־קייט גילט א ריי פאכיגער טערמין ד. ה. 9 יאהר, בנוגע אלע סקארבאווע פערברעכענס און 3 יאהר בנוגע די ייניגע פערברעכענס, וועלכע אונטער־ליגען ארדנונגס-שטראפען.

וואס שייך דעם דריטען פרינציפ פון פער־עלטערטקייט, ווערט אנגעוואנדען א 6 יעהריגער טערמין פאר אלגעמיינע סקארבאווע פערברעכענס און א 2 יעהריגער פעראָרדנונגס-פערברעכענס.

די ערשטע פערעלטערטקייט דארף מען פערשטיין אין דעם זין, אז אויב אין משך פון 3 יאהר, רעכענדיג פון טאג פון בעגאנגענעם סקארבאווע פערברעכען, איז דער פערברעכער נישט צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט ד״ה ס׳איז געגען איהם נישט צוזאמענגעשטעלט געווא־רען קיין פראטאקאל, קאן מען איהם שוין דער־פאר שפעטער נישט צוציהען צו פעראנטווארט־ליכקייט. בנוגע ארדנונגס-פערברעכענס גילט דער זעלבער כלל אין משך פון 1 יאהר.

אויפ׳ן סמך פון צווייטען פערעלטערטקייט-פרינציפ טאר מען שוין קיינעם נישט פערמשפט׳ן פאר בעגעהן א סקארבאווע פערברעכען, אויב פון טאג פון בעגאנגענעם פערברעך איז אפגעלאפען 9 יאהר. אויב ס׳האנדעלט זיך אין אנ׳ארדנונגס־פערברעך קימט אין דעם פאל אין בעטראכט א 3 יעהריגער טערמין.

לויט׳ן דריטען פרינציפ פון פערעלטערט־קייט קאן נישט אויסגעפיהרט ווערען קיין שטראף פאר קיין סקארבאווע פערברעך, אויב מ׳האט די שטראף נישט אנגעהויבען אויסצופיהרען אין משך פון 6 יאהר, רעכענדיג פון טאג פון פסק־דין.

ביי ארדנונגס-שטראפען ווערט דער זעלבער כלל אנגעוואנדען ביי א 2 יעהריגען טערמין.

צום סוף דארף בעמערקט ווערען, אז אויפ׳ן סמך פון דער אנגעוויזענער פערעלטערטקייט, ווערט מען בעפרייט פון דער אייגענטליכער שטראף (געלד אדער ארעסט) די פערעלטערט־קייט ווערט אבער נישט אנגעוואנדען לגבי קאנ־פיסקאציעס.

א-ד.

טרויעריגער סוף פון א פראווינצער גביר

פון גאנצען רייכטום בלייבען איהם עטליכע שטעט אין שוהל און אויך זיי ווערען סעקוועסטרירט פאר חובות

דאס געריכט פסקנט אבער, אז אויף שוהל-שטעט, ווי אויף רעליגיעזע גיטער, טאר קיין עקזעקוציע נישט געמאכט ווערען

אין שטעטעל א—וו האט מע יצחק טרויבען געהאלטען פאר איינעם פון די רייכסטע בעלי־בתים און נישט אומזיסט: איז ער דאך געווען דער איי־גענטימער פון דער שענסטער מויער, געהאט די גרעסטע קראם, וואו מ׳האט געקאנט בעקומען פון א שפילקע ביז א ראָווער, און געפיהרט נאך פער־שידענע אנדערע מסחרים מיט פריצים פון דער גאנצער סביבה.

א חוץ דעם, איז דער זעלבער יצחק טרויב גע־ווען סתם א יוד, אנגעפראפט מיט תורה און חכמה און זיך אויסגעצייכענט אויך מיט אנדערע מעלות, בפרט מיט פינקטליכקייט און רעעלקייט, אויף וועל־מענס וואָרט מ׳האט געמעגט בויען, ווי ס׳זאגט זיך, א בריק.

ביי אזעלכע אומשטענדען איז טאקע נישט קיין וואונדער וואס דער עולם האט געהאט צו יצחק טרויב׳ן אומבעגרעניצטען צוטרוי: מ׳האט ביי איהם געזאמעלט אפשפארונגען, געלאזט שטעהן נדנים פאר טעכטער, איינגעלייגט בטיחות׳ער און בכלל ווער ס׳האט נאר פערמאגט אביסעל געלד און עס געוואלט אוועקגעבען אין זיכע״ע הענד, האט עס אוועקגעטראגען צו יצחק טרויב׳ן.

יצחק טרויב האט קיינמאל נישט מיסגעברויכט מיט׳ן צוטרוי צו איהם. שטענדיג האט ער פינקט־ליך דערפילט זיינע התחייבות׳ן. קיין שום קריזיס האט נישט אונטערגעבראכען די שטאנדהאפטיגקייט פון זיין מאטעריעלען מצב און אויך נישט געקאנט אפשוואכען זיין גוטען נאמען. אפילו פון דער וועלט מלחמה, וועלכע האט צושמעטערט מעכטיגע מלוכות און די ריזיגסטע אונטערנעהמונגען, איז יצחק טרויב ארויס פערהעלטנישמעסיג גאנץ. מיט איין וואָרט: אלע בידאהעריגע אויפטרייסלונגען האבען איהם גליקליכערהייט אויסגעמיטען.

דערפאר האט איהם שוין באלד פון אנהויב גענומען אין קלעם איינער דער איצטיגער קריזיס. יצחק טרויב האט בעקומען איין קלאפ נאכ׳ן אנ־דערען אזוי, אז אין משך פון נישט קיין גאנצע צוויי יאהר האט ער [illegible] דאס הויז האט מען איהם אויסליציטירט דעם גאנצען ריזיגען לאגער סחו־רות פון געשעפט, אלע ווערט־זאכען פון שטוב און ער איז געבליבען א בלוט־ארימאן.

א גרויסען טייל קרעדיטארען איז אבער שוין גארנישט געלונגען צו פערכאפען און זיי זענען באין ברירה געצוואונגען געווען צו רעזיגנירען פון זייערע פרעטענזיעס.

איינער פון די דאזיגע בע׳עולה׳טע קרע־דיטארען האט אויסגעפונען, אז יצחק טרויב פער־מאגט א-5—6 שטעט אין דער א—וער שוהל, וועל־כע זענען [illegible] טיילווייז בדרך ירושה, טיילווייז בדרך קנין [illegible] זיין אייגענטום. און נישט האבענדיג די [illegible]-קייט אויף קיין אנדערע אביעקטען צו ווענדען [illegible] עקזעקוציע, האט ער בעשלאסען צו ענטאייגענען דעם בעל־חוב פון די דערמאהנטע שטעט.

הגם פאר דעם קאמארניק איז די דאזיגע „עק־זעקוציע" געווען אביסעל קשה, פונ׳ץ׳טוועגען האט ער אויף דער קאטעגארישער פאָדערונג פון קרע־דיטאר געמאכט א זאיעגטשע און בעשטימט א טער־מין פאר דער ליציטאציע פון די שטעט.

דורך דער צייט איז יצחק טרויב פון די שווערע איבערלעבענישען קראנק געוואָרען און אַ־וועקגעשטאָרבען.

אין נאמען פון די איבערגעבליבענע יורשים (דריי זיהן און צוויי טעכטער) איז איינגעטראָגען געוואָרען אין געריכט דורך אדוואקאט אנ׳אנ־קלאגע געגען דער האנדלונג פון קאמארניק.

אין דער דערלאנגטער אנקלאגע ווערט אנגע־וויזען, אז, ערשטענס, דארף א שטאט אין א שוהל בעטראכט ווערען פאר אנ׳אומבעוועגליכען אביעקט און ממילא קאן ער סעקוועסטרירט ווערען נאר אויפ׳ן סמך פון א ספעציעלען וויראק און צווייטענס. איז דאך א שטאט אין שוהל אנ׳אביעקט, וואס איז נויטיג צו בעפרידיגען די רעליגיעזע בעדערפע־נישען און דעריבער טאר אויף אזעלכע זאכען קיין סעקוועסטער נישט געלייגט ווערען.

דאס געריכט האט טאקע בעפרייט די פערצוי־מעגע שטעט פון דער עקזעקוציע.

ארגוס.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 23 כז שבט תרצ"ג

פעברואר

זון-אויפגאנג 6.40
זון-אונטערגאנג 5.00

פון האנדעלס-געריכט

וועגן „נאדזור" פון דער „ווידז. מאנופאקטור". — קרעדיטארען-פערזאמלונג פון דער לאדזער האנדעלס-באנק — ד. 30 מערץ ד. י.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט די „ווידזעווער מאנופאקטור" אויף דער לעצטער קרעדיטארען-פערזאמלונג דעם 17-טען ד. ח. געמאכט א נייעם רעגולאציע-פארשלאג אויף 70 פראצענט אויסצוצאהלען אין משך פון 2 יאהר.

אויף דער זעלבער ויצונג, האבען די בעפולמעכטיגטע פון א גאנצע רייה אויסלענדישע קרעדיטארען ערקלערט, אז די אנמעלדונג פון דעם נייעם פארשלאג איז פערשפעטיגט, און לויט זייער מיינונג קען דער פארשלאג נישט דיסקוטירט ווערען. דער געריכט-קאמיסאר האט דאך די פערזאמלונג אפגעלעגט אויף א צווייטען טערמין.

גענען דער דעציזיע פון געריכט-קאמיסאר, האבען די בעפולמעכטיגטע פון די קרעדיטארען אפגעגעבען אנ'אנקלאגע, אין וועלכער זיי פאדערען אפצווארפען די דעציזיע פון געריכט קאמיסאר, ווייל צוליב דעם, וואס דער טערמין פון „נאדזור" האט זיך געענדיגט, קען שוין ממילא קיין רייד נישט זיין פון רעגולאציע-פארשלאגען. לויט די פארשריפטען זענען נאר פארגעזעהען 2 טערמינען אויף צו רופען קרעדיטארען-פערזאמלונגען און שפעטסטענס ביז 14 טעג, און אין דעם פאל, איז שוין בעשטימט געווארען א דריטע פערזאמלונג, וואס דאס איז לויט זייער מיינונג, געגען די פארשריפטען וועגען „נאדזארען", זיי פאדערען דערום אפצווארפען דעם „נאדזור".

די אנקלאגע וועט דאס געריכט בעטראכטען דעם 28-טען ד. ח.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופגעלאשטש פון דער לאדזער האנדעלס-באנק, האט דער געריכטס-קאמיסאר, האנדעלס-ריכטער קאנאפאצקי, בעשטימט דעם לעצטען טערמין פון דער קרעדיטארען-פערזאמלונג אויף צו שליסען א רעגולאציע-אפמאך אויפ'ן 30 מערץ ד. י.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופגעלאשטש פון דער אקצ. געז. „עמיל וויצקע", פאבריק פון גומי-ארטיקלען, איז דעם 17 יאנואר ד. י. פארגעקומען א ליציטאציע, וואו די פאבריק מיט מאשינען זענען פערקויפט געווארען פאר א סומע פון 238 טויזענד זל. פאר א חוב, וואס איז געקומען דער עמעריטאל-קאסע פון די טראמוויי-אנגעשטעלטע.

לויט דעם בילאנס אויפ'ן 1-טען פעברואר ד. י. שטעלט זיך ארויס, אז די פאסיווען שטייגן איבער א סומע פון 378.948,71 זל.

אפגעלייגט די קאנפערענץ

אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

ווי בעקאנט, האט נעכטען געזאלט פארקומען א קאנפערענץ פון פארשטעהער פון פאבריקאנטען און ארבייטער וועגען דעם ענין קאלעקטיווען אפמאך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

די דאזיגע קאנפערענץ איז אבער נישט צושטאנד-געקומען, ווייל די פאבריקאנטען האבען צוגעשיקט א בריף, אז די קאנפערענץ מוז אפגעלעגט ווערען אויף אנ'אומבעשטימטער צייט.

צווישען די טעקסטיל-ארבייטער האט דער דאזיגער בריף ארויסגערופען א שטארקע אויפרעגונג.

דער קארטעל ז. ז. פ. עקזיסטירט נישט

איצט איז א שווערער ענין צו צוטיילען זיך מיט דער ירושה

(2) ווי בעקאנט האט פאליציי ארעסטירט מענער די זיגלען פון דעם פעראמאכטען לאקאל פון קארטעל ז.ז.פ. און די שליסלען איבערגעגעבען דעם פערוואלטונגס-מיטגליד שראדעק.

צוליב די ספעראטיסטישע טענדענצן פון די פעראיינען, וואס זענען געווען אריינגעזירט אינ'ם קארטעל, האט זיך שראדעק אנגעפרעגט אין דער ווארשאווער צענטראלע, ווי-אזוי ער דארף צוטיילען דעם אינווענטאר, און וואס ער האט ווייטער צו טון.

די ווארשאווער צענטראלע האט בעפוילען אירע פערצוווייגונגען דאס גאנצע פערמעגען פון דעם קארטעל צו די פעראיינען וועלכע האבען זיך איינגעאקירט אויף וואולטשאנסקא 98 און אז נאכ'ן אנקומען פון א ווארשאווער דעלעגאט וועט דאס פערמעגען צוטיילט ווערען.

אין דעם איצטיגען מאמענט האט זיך דער קארטעל ז.ז.פ. צושיט, און איטליכער פעראיין פיהרט זיין ארבייט אויטאנאמיש, אלס א לאדזער צענטראל אדער אלס אנ'אפטיילונג פון ז.ז.פ. מיט דער צענטראלע אין ווארשא, קאטאוויץ אדער פוזען.

רעאלע אויסמעסטונגען פון אומזאץ-שטייער,

און נעמען איז אכט אמארטיזאציע און „זעזאניעם" פון הכנסה-שטייער

קאנפערענץ פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער מיט'ן פרעזעס פון דער פינאנץ-קאמער

דעם 20-טען ד. י. האבען פערטרעטער פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן פרעזעס פון דער פינאנץ-קאמער, אויף וועלכער ס'זענען בעהאנדעלט געווארען א גאנצע רייה אקטועלע שטייער-פראגען.

אין דער ערשטער רייה האבען די פערטרעטער פון דער האנדעלס-קאמער פארגעשטעלט די פאסטולאטען בנוגע די רעקורסען אויף אומזאץ-שטייער און בעריקזיכטיגען אמארטיזאציע אין די „זעזאניעס" פון הכנסה-שטייער.

אין שייכות דערמיט, וואס ס'דערנעהנטערען זיך די זיצונגען פון די שאצונגס-קאמיסיעס פון אומזאץ-שטייער פאר'ן יאהר 1932, האט די האנדעלס-קאמער ארויסגערוקט דעם וואונש וועגען רעאלע אויסמעסטונגען און אין אכט צו נעהמען די רשימות פון זאכקענער („זשעטשאזנאווצעס"), וואס ס'וועט פארלעגען די האנדעלס-קאמער.

דער פרעזעס פון דער פינאנץ-קאמער האט פערשפראכען אז בנוגע דעם אומזאץ-שטייער וועט ער ארויסשיקען צו די פינאנץ-אמטען אנ'ענטשפרעכענדען „אקולניק" און אז רשימות פון זאכקענער וועלען בעשטעטיגט ווערען די, וואס ס'וועט פארלעגען די האנדעלס-קאמער.

וואס שייך אנדערע שטייער-פראגען וועט די פינאנץ-קאמער צוזאמענרופען די קומענדיגע וואך א צווייטע קאנפערענץ מיט דער האנדעלס-קאמער פאר'ן צוזאמענפאהר פון די נאטשעלניקעס פון די פינאנץ-אמטען.

די עקספארט-מעגליכקייטען

פון דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע

סאוויעט-רוסלאנד קומט בכלל נישט אין בעטראכט

(אג) בכדי זיך צו אריענטירען אין די וויכטיגע עקספארט-מעגליכקייטען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע, האבען מיר זיך געווענדעט צו די פעראינטערעסירטע ספערען, וועלכע האבען אונז ערקלערט פאלגענדעס:

דער עקספארט פון טעקסטיל-סחורות אין חודש פעברואר האט זיך אין פערגלייך מיט'ן חודש יאנואר כמעט נישט געענדערט און מען דארף ערווארטען, אז ער וועט זיך האלטען אין דיזעלבע גרענעצען. דאס דארף שוין בעטראכט ווערען אלס א גוטער סימן, ווייל צוליב די כסדרדיגע שוועריגקייטען, וואס דער עקספארט פון טעקסטיל-סחורות טרעפט אן אויף די אויסלענדישע מערק, האט מען גערעכנט מיינען, אז דער עקספארט וועט ווייטער פערקלענערט ווערען.

אין דער ערשטער רייה פון פוילישען עקספארט פון טעקסטיל-סחורות קומט ענגלאנד און האלאנד. הגם אין דער לעצטער צייט שמועסט מען זעהר שטארק וועגען עקספארט-מעגליכקייט קיין סאוויעט-רוסלאנד, איז מען אבער אין די פעראינטערעסירטע קרייזען איבערצייגט, אז פון דעם וועט גארנישט ווערען. די לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע קען בשום-אופן נישט מסכים זיין אויף די בעדינגונגען (לאנג-טערמיניגע וועקסלען) וואס עס מאדערען די סאוויעטען.

פרעז. זשעמיענצקי ארויסגעפאהרען קיין ווארשא

(א) נעכטען איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא אויפ'ן צוזאמענפאהר פון פערבאנד פון די פוילישע שטעט — דער שטאט-פרעזידענט ה' בראניסלאוו זשעמיענצקי, און דער וויצע-פרעזידענט ה' סט. ראפאלסקי.

קאנפערענץ מיט סעזאן-ארבייטער

וועגן שליסען א קאלעקטיווען-אפמאך אויפ'ן יאהר 1933

(א) דעם קומענדיגען דינסטאג, דעם 1 מערץ וועט אין מאגיסטראט פארקומען א קאנפערענץ מיט פארשטייער פון סעזאן-ארבייטער, וואס זענען ארגאניזירט אין קלאסען-פערבאנד „כאהע" און „פראצא". אויף דער דאזיגען קאנפערענץ וועלען ארומגערעדט ווערען די פרטים פונ'ם קאלעקטיווען אפמאך וואס וועט געשלאסען ווערען צווישען דעם מאגיסטראט און די סעזאן-ארבייטער אויפ'ן יאהר 1933.

50 פראצענט באהן-הנחה

פאר סוחרים, וואס פאהרען אויף די ליאנער מערק

די סוחרים, וואס ווילען פאהרען אויף די מערק אין ליאן (פראנקרייך) וועלכע קומען פאר פון 9-טען ביז'ן 19-טען מערץ ד. י. וועלען גענייסען פון א 50-פראצענטיגע באהן-הנחה אויף די פראנצויזישע באהנען.

וועגען אינפארמאציעס דארף מען זיך ווענדען צו דער לאדזער האנדעלס-קאמער.

פוילישע פילץ-סחורה קיין מעקסיקא

דער פוילישער קאנסול אין מעקסיקא בעמיהט זיך וועגען אנ'עקספארט פון פוילישע טעקסטיל סחורות פאר'ן מעקסיקאנער מארק. דער עיקר קומט אין בעטראכט פילץ-סחורה.

גענויערס קען מען זיך דערוויסען אין דער האנדעלס-קאמער.

מ'פאהרט ווייניגער אויף די טראמוואיען

(א) די דירעקציע פון די לאדזער צופאהר-טראמווייען אינפארמירט אז די פרעקווענץ פון די פאהרער איז אין פערגלייך מיט'ן יאהר 1932 געפאלען אויף צוואנציג פראצענט. די סיבה איז די גרויסע ארבייטסלאזיגקייט, צוליב וועלכער א סך ארבייטער פאהרען בישט קיין לאדז, און א סך גייען צופוס.

א טויט קינד אין מיסטקאסטען

(א) אויף פאלודביאנא גאס 6 אינ'ם מיסטקאסטען האט מען געפינען א טויט קינד פון אנ'ערך צוויי חדשים, — א מיידעלע.

פאליציי זוכט די פערברעכערישע מוטער.

ער האט איז קרויט...

אדער א הויזווירט, אלס נאפאלעאן 14 מיט א פיסטויל

(ב) דאס הויז נומער 32 אויף דער שרודמיעסקא האט געהערט צו איינעם, חיים זילבערמאן.

פון צווישען די אלע לאקאטארען זיינע, איז דא איינער א יוד א ראטשילד-פערגעבען, וואס וואוינט אין א לוקסוס-וואוינ-דירה פון א צימער מיט א קוך אויפ'ן צווייטען שטאק.

(אז מ'שמועסט א יוד א מאגנאט, איז דאך נישט שייך!)

הייסט דער דאזיגער יוד איטשע-לייב קרויט.

און ווי ס'גאנצע פאלק ישראל, נעבעך, האט ער נישט צו צאהלען קיין דירה-געלד...

זילבערמאן האלט איהם אבער אין איין מינטערן: — צאהל און צאהל...

ווי איז אבער דער דין, אז עס שטייט ריוח והצלה — און נישט קיין ריוח איז פארהאן און נישט צו צאהלען קאן מען?

סטענהעט קרויט, לא עלינו, און מיידט אויס זיין בעלעבאס.

נעכטען אבער האט זילבערמאן געפאקט קרויט'ן אין טויער, און אז ער האט, אזויצוזאגען, ווידער אנגעהויבען „צו האקען אין קרויט", האט דער לאקאטאר געענטפערט דעם אלטען תירוץ: „נישטא קיין געלד!"

זילבערמאן האט דאן אנגעהויבען צו געוואלדעווען און ארויסגעכאפט צו איהם א רעוואלווער מיט א געשריי:

— אויב דו וועסט תיכף נישט בעצאהלען דאס דירה געלד, וועל איך דיך דערשיסען, ווי א הונט!...

וואס זשע האט געטון איטשע-לייב קרויט?

גארנישט. קודם האט ער געמאכט פיס, ווי אין הלל שטייט — רץ כצבי — און אין 2-3 שפרונג איז ער שוין געווען אינעווייניג אין דעם פאפיר-געוועלבל פון שרודמיעסקא 31, וואו ער האט פערהאקט די טיר אויפ'ן שלאס, פערשפארענדיג זיך מיט דאזיגעם פונם פאפיר-געוועלב מיט דעם בעל-הבית קעיטען-קונים.

זילבערמאן האט זיך פון דעם קנאפ-וואס איבערגענומען, און מיט דער עקשנות פון יאפאן להבדיל, האט ער פארמגעזעצט זיי, שטורעמאנגריף, שאקלענדיג מיט'ן רעוואלווער, ווי מיט א לולב פאר'ן פאפיר-געוועלבעל, און פילדערענדיג, אז ר' קרויט זאל זיך נישט מאכען טויט, און משלם זיין דעם דירה-חוב.

אויפ'ן גאס האט זיך געמאכט פריילעך, א טומעל, א הארמידער, מיט הורא-געשרייען, און מיט ליהודים-לאזונגען. און ווער ווייסט, צי ס'וואלט נישט פארגעקומען א חורבן-געוועלב-נלשלישי. ווען עס קומט נישט אן א פאליציאנט, און פיהרט נישט אויס לגבי זילבערמאנען די אויפגאבע פון דער פעלקער-ליגע, צווינגענדיג דעם לאנדשטורמיסט צו א באלדיגער ענטוואפענונג אויפן פראנט און אויף דער אפיצינע.

לעת עתה איז צונויפגעשטעלט געווארען א פראטאקאל.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר
אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)
טעל. 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—2
אין כעלמיפון 9—3 פריה.

אונטערשטיצונגען פאר אר־בייטסלאזע

דעם 24-טען ד. ח.

די מאגיסטראט-אונטערשטיצונגען פאר אר־בייטסלאזע פאר׳ן חודש פעברואר, וועלען אויס־בעצאהלט ווערען מארגען פרייטאג דעם 24-טען ד. ח. אויף זשעראמסקיעגא 44 פון 9 פריה ביז 2 נאכמ.

מעלדען דארפען זיך די ארבייטסלאזע פון A ביז Z.

א מיליאן קליענטען

ווי עס איז אלגעמיין בעוואוסט, האט פ.ק.א. א מיליאן שטענדיגע קליענטען, וואס לעגען אב אין דער דאזיגער אינסטיטוציע זייערע אבשפא־רונגען. די דאזיגע ריזיגע פאפולאריטעט פון פ.ק.א. דארף מען צושרייבען דעם פאקט, וואס די דאזיגע אינסטיטוציע, זייענדיג א זעלבסטשטענדיגע יורי־דישע פערזאן, גאראנטירט לויט איהר סטאטוט די געהיימניש פון די אנגעטרויטע דעפאזיטען.

א רעשטעל פאביאניצער יודען פאר׳ן געריכט

(2) בעכטען זענען געשטאנען פאר׳ן קריידיגע ריכט די פאביאניצער איינוואוינער: חיים מאיראוויטש, שלמה בלאט, שלום מאיראוויטש, אהרן שפי־צאק יעקב בעער, און שייע אבראמטשיק.

די אלע זענען דורך א געוויסען שלמה פרענ־קעל בעשולדירט געווארען, אז זיי האבען איהם טער־ראריזירט געפאדערט פון איהם אומבערעכטיגט 510 זלאטעס, און אויסגעהאקט די שויבען אין זיין געוועלב.

אזוי ווי דאס געריכט איז נאכ׳ן פערהער פון די עדות געקומען צום אויספיהר דאס די שולד פון די בעשולדיגטע איז נישט דערוויזען געווארען, האט מען זיי אלע פריי־געשפראכען.

אונטערגעווארפען איז טויער

(2) בעכטען האט מען אין זשויער אויף זאר־באלינע 6 געפונען אן׳אונטערגעווארפען ניי־געבוי־רען קינד — א יונגעלע.

מ׳האט דאס קינד אפגעשיקט אין שטאטישען זשלאבעק.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערושער 26
היינט און פאלג. טעג!
פרעכטיגער דאפעלטער פראגראם:
– I –
„הוזארען קעניגין"
מיט Mady Christjans
אין דער הויפט-ראל.
– II –
„Salto Mortale"
צירק-דראמע אין דער הויפט-ראל
GINA MANES
אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4 נאכמיטאג
שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאג.

אייער-טראנספארטען קיין איטאל־יען ווערען קאנפיסקירט ווערען

אויב מ׳וועט זיך נישט צופאסען צום נייעם איטאליענישען דעקרעט

אין א קאמוניקאט צו דער לאדזשער האנדעלס־קאמער, טיילט מיט דאס האנדעלס-מיניסטעריום אז אין איטאליען איז ארויסגעגעבען א נייער דע־קרעט מיט בעדינגונגען פאר אייער-עקספארטען. די קעסטלעך מוזען געצייכענט ווערען פון וועלכען לאנד די זענען אימפארטירט, און די צאהל אייער אין די קעסטלעך.

פאר עובר זיין אויף דעם דעקרעט דראהט א קאנפיסקאציע און א שטראף ביז 10 טויזענד ליר.

א שטרייק אין דער גאנצער קאטאן־אינדוסטריע

די שטרייקענדע וועלען נישט אינטערווענירען אין ארבייטס-אינספעקטאריאט

(2) נעכטען, נאך די בעשלוסען אויף דעם מיטינג אין קינא „אשוויאטאוויי" — האט זיך דער שטרייק פון די קאטאן-ארבייטער פערשפרייט אויף אלע פאבריקען. אזוי אז נעכטען האט דער שטרייק ארומגענומען די גאנצע קאטאן - אינדוסטריע אין לאדז.

די שטימונג פון די ארבייטער איז א ריק־זיכטסלאזע און עס איז בעשלאסען געווארען אפילו נישט צו אינטערווענירען ביים ארבייטס-אינספעק־טאר וועגען פערפיהרען אונטערהאנדלונגען.

א העלפט טוך-דרוקערייען ארבייט

אין דריי פירמעס האט מען אונטערגעשריבען אפמאכען

(2) אין משך פון די לעצטע צוויי טעג האט זיך די שטרייק-סיטואציע אין די טוך - דרוקערייען געענדערט.

פון זעקס שטרייקענדע פאבריקען, האבען 3 אונטערגעשריבען אן אפמאך (2 פאביאניצער פא־בריקען, און „ברידער בוקיעט" אין לאדז.

עס שטרייקען נאך, אלזא, 2 לאדזער פיר־מעס („פיאל", „לעש און לאטושקיעוויטש" און די פירמע „בראנכא" פון זגערזש.

מען ריכט זיך דעריבער, אז דער שטרייק וועט זיך בכלל אין די נאהענטסטע טעג ענדיגען.

די שטימונג ביי די שטרייקענדע ארבייטער איז אן׳ענטשלאסענע, און עס זעהט אויס. אז איי־דער זיי וועלען נישט האבען קיין געהעריגע אפ־מאכען, וועלען זיי זיך נישט שטעלען צו דער ארבייט.

א סאמעטענער פאבריקאנט

וועגען וועלכען די ארבייטער האבען צו זינגען און צו זאגען

(2) מיט עטליכע וואכען צוריק האבען מיר גע־שריבען וועגען דעם פאבריקאנט סאמועל כאיעס (וועלכער האט געארבייט אלס „ברידער סאמעט", „סאמעט און קאמפ." און „טעקסום") און וועלכער האט לסוף וואושבע „אנגעפיפען" אין לאדז, און איז עוקר געווען, אזוי אז מ׳וויסט נישט, וואו ער שטעקט איצט...

דער דאזיגער סאמעט האט אויך „אנגעפיפען" איבער הונדערט ארבייטער זיינע, וועלכע ער איז גע־בליבען שולדיג א סך געלד, און איצט האבען זיי די ארבייטער, הייסט עס, בלית ברירה אנגעהויבען ארייננצוטראגען מאסענווייז אנקלאגעס אין די אר־בייטס-געריכטען מיט דער בקשה, אז מ׳זאל זיי ארויסראטעווען דאס, וואס עס קומט זיי על פי דין ועל פי יושר.

פאר אנשטעקען מיט א ווענערישע קרענק

דער נייער שטראף-קאדעקס האט וועגען דעם צו זאגען

(2) א געוויסע בראניסלאווא טעגדיס (פון דווארסקא 28) האט אין אויגוסט 1930 חתונה גע־האט מיט איהר מאן, דעם 27-יעהריגען יאן טעג־דיס (קעלמא 31).

גלייך נאך דער חתונה איז זי פון איהם אנגע־שטעקט געווארען מיט א ווענערישער קראנקהייט, און ס׳האט געדויערט א לאנגע צייט ביז זי האט זיך אויסגעהיילט.

דעם 11 יאנואר ה. י. האט זי אבער געמאל־דען אז אין נאוועמבער 1931 האט זי דער מאן איהרער פערגוואלדיגט און זי איז קראנק געווארען אויף סיפיליס...

איהר אנקלאגע איז אקטועל געווארען מיט׳ן ארייננגעהן אין זלעבען פון דעם נייעם שטראף-קאדעקס, און נעכטען האט דאס געריכט געפסקענט, אז יאן טעגדיסן קומט דערפאר 4 חדשים צו זיצען.

ער האט אבער מזל, וואס דעם פערברעכען איז ער בעגאנגען פאר׳ן 1 סעפטעמבער פ. י. און דע־ריבער איז אויף איהם חל די אמנעסטיע.

„סקאלא"
לעצטע גאסטשפילן
פון וועלט-בעריהמטען קינסטלער
ד״ר פאול
באראטאוו
צוזאמען מיט׳ן ערשטקלאסיגען אנסאמבל.
היינט, דאנערשטאג, 9 אוונט
פאפולערע פארשטעלונג
פרייזען פון 60 גר. ביז 2.20 זל.
דוד גאלדער
מארגן, פרייטאג, 9 אוונט
פייערליכע פרעמיערע
לכבוד דעם 70-יעהריגען יובילעאום
פון דראמאטורג
געראהרט הויפטמאן
הענשל פורמאן
זונטאג, ד. 26-טן, 12 פארמיטאג
2-טער פרימארנע פאר די ברייטע
מאסען און ארבייטער-אינטעליגענץ
הינקעמאן
פרייזען פון 49 גר. ביז 1.50
בילעטען צו באקומען אין קאסע פון טעאטער

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), ס. בארטא־שעווסקי (פעטריקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשעגדזאלניאנא 75).

ביי די קאנפעקציע-שניידער־מייסטער

די טעג איז פארגעקומען די גענעראל-פער־זאמלונג פון מאנאזין - שניידער מייסטער- פאראיין, פילסודסקיעגא 12. ס׳איז אויסגעוועהלט געווארען א נייע פערוואלטונג. פרעזעס: וואלף בענקעל; וויצע פרעזעסען: אברהם הילצר און נחמיה רעדערן; קאסירער: מענדעל גלוכי; סעקרעטאר: בער איצ־קאוויטש; גאספאדאזש: ישעי׳ לעווקאוויטש. פער־וואלטונגס-מיטגלידער: די ה״ה חיים ברייטשטיין, אהרן פינקעלשטיין, מענדעל וויסבערג, משה יצחק פעלדמאן, מאיר עקיבא מיאדאווניק און רפאל האפטמאן. קאנדידאטען: אלי׳ מארקזאן, יודעל פיי־ערטאג, חיים רוסאק משה סענענבוים, מרדכי ציט רינבוים. רעוויזיאנס-קאמיסיע: מענדעל שפיטאלסקי, שמואל ויינוועל שלעזינגער און מאכעל נירענבערג.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן

פון יודישען פאמיליען-לעבען

(103

— זייט נישט בייז, מרים, האט דוד אזוי ווי זיך געבעטען, איך האב בעקומען אן׳אנאנימען בריף, אז איך איז שלעכט, אז איהר זענט פון אלע פערלאזען, אז איהר דארפט הילף, און דעמאלט האט מיך מעהר גארנישט געקענט אפהאלטען און איך בין אהערגעקומען.

— דוד, וואס טויג אייך צו שפילען אזא קא־מעדיע מיט מיר, נאך וואס דארפט איהר מיר דער־ציילען וועגען אנאנימען בריף...

— איהר גלויבט מיר נישט, אט האט איהר דעם בריף, איך וואלט נישט געהאט די דרייסטקייט פאר אייך ליגען צו זאגען, איך האב גענוג מוט איבגאנצען צו אנטלויפען פון דאנען, איהר דארפט דאך פערשטעהן אז דאס איז געשעהען נאר צוליב אייך, איך האב אייך געוואלט איבערלאזען, אז איהר זאלט זיין גליקליך, איהר וואלט מיך קיינמאל פאר די אויגען נישט געזעהן...

מרים האט גענומען דעם בריף פון דוד׳ס האנד און נישט וויסענדיג אנגערירט זיינע פינגער. דוד האט אוועקגעכאפט די האנד אזוי ווי ער וואלט זיך געווען אפגעבריהט, די פארבען האבען זיך איהם געביטען אין געזיכט, ער האט זיך דערמאהנט דעם מאמענט ווען ער האט אויפגעהויבען מרימען פון גאס און דעמאלט אנגערירט איהר נאקעטען לייב.

מרים האט איצט דערויף קיין אכט נישט גע־לייגט און האט אויפמערקזאם געלייענט דעם בריף. דער בריף איז געווען געשריבען אויף א מאשין, אזוי אז ס׳האט נישט געקענט זיין קיין רייד ווע־גען דעם, אז מרים זאל דערקענען ווער ס׳האט גע־שריבען צו דודן דעם בריף. מרים האט איצט ווע־גען דעם געטראכט, נאר צוויי מענשען האט זי דער־קענט חושד זיין, דאס איז געווען האנקא און די באראנין.

דאס אינטערעסאנטסטע דערביי איז, האט דוד אזוי ווי געלעזען מרימס געדאנקען וואס דער מענש וועלכער האט מיר געשריבען דעם בריף האט געקענט מיין אדרעס, מיר האט זיך געדוכט אז קיינער ווייס נישט וואו איך געפין זיך.

— יעדענפאלס האט מרים ענטשלאסען גע־זאגט, איז דער, וואס האט צו אייך געשריבען דעם בריף מיינס א גוטער פריינד, ס׳איז אמת, אלץ אמת, אז איך געפין זיך אין א לאגע אהן אויסוועג, אמת, האט מרים געזעצט דורך טרעהרען, אז איך דארף אימיצענס הילף, איך האב נאך נישט גענוג כוח אליין דאס איבערצוטראגען, איך בין ערצויגען געווארען אין אזעלכע בעדינגונגען אז צו יעדען א שלאסענעם שריט פעהלט אויס מוט און ענט־שלאסענהייט.

— מרים וואס איז אייך, איך קען נישט זעהן ווי אזוי איהר וויינט.

— וואס מיר איז, אט וואס, האט מרים געזאגט אנווייזענדיג אויף איהר בויך, אט, וואס, אן׳אויס־וואורף האט מיך בערויבט פון מיין מיידעלשקייט, אן׳אויסוואורף האט מיך בעגזלט, מיך אריינגעוואר־פען אין תהום, פון פערצווייפלונג, אט וואס מיר איז.

מרימס פנים האט געפלאמט, איהרע פייער־דיגע אויגען זענען געווארען גרינער ווי שטענדיג. איהר שטימע האט געציטערט און געקלונגען ווילד.

— איך שעהם זיך נישט מיט מיין לאגע. מיין קינד טראג איך אין מיר, איך וויל און וועל זיין א מאמע דערצו, פונקט ווי אלע אנדערע.

— מרים ווער איז דאס דער גזלן, ווער איז דאס דער אויסוואורף, איך בין גרייט איהם צו —

דוד האט אויפגעהויבען זיינע געפיילטע פויס־טען און ער האט אויסגעזעהן ווי ער וואלט גרייט געווען זיך צו ווארפען אויף דעם נישט-געזעהענעם אויסוואורף. ער האט זיך באלד בערוהיגט און האט אראפגעלאזען די הענד.

— מרים זייט נישט פערצווייפעלט, פערלירט נישט דעם מוט, קיינער קען נישט זיין אנגעהיטען און קען זיך נישט פערטיידיגען פאר מעשים פון א מערדער וועלכער בעפאלט הילפסלאזע מענשען...

מרים האט גלייך דערפיהלט דעם אונטערשיד וואס האט געשטעקט אין ענטפער פון מאקסן און איצ׳ם ענטפער פון דוד׳ן, זי איז געווען איבערראשט זי האט געוואלט עפעס ענטפערען, אבער באלד האט דוד ווייטער געזאגט:

— איך ווייס אליין נישט, מיט וואס איך קען אייך העלפען, איך האב נישט קיין לעבענס-ער־פאהרונג, אזוי ווי איהר אזוי בין איך אויך ערצויגען געווארען אין אן אטמאספערע פון אומווירקליכקייט און אפהענגיגקייט, אבער האט נישט קיין מורא, מרים, איך האב שוין פיל געלערנט פונ׳ם לעבען, און וועל וויסען ווי אזוי די דאזיגע לעהרע אויסצונוצען, האט פאר גאר נישט קיין מורא, איך בין גרייט אויף אלערליי קרבנות פאר דיר... פאר אייך.

מרים האט אנגענומען דוד׳ן פאר דער האנד

— דוד, איך האב געוואוסט אז דו וועסט אנ־דערש עטפערען, אז דו ביזט נישט דער זעלבער ווי אנדערע, איך האב זיך געריכט דערויף. יא, דוד, איך ווייס, אז דו ביזט גרייט אויף יעדען קרבן, וועלכען איך וועל אבער נישט פערלאנגען פון דיר, איך וויל רוה. וויל בערוהיגען מיין געוויסען און מיין קראנקען קאפ און די דאזיגע רוה, וועסט דו מיר זיכער קענען געבען.

דוד איז געווען גערוהרט. ער האט נישט גע־וואוסט וואס ער זאל ענטפערען, ער איז געווען גליקליך. ער האט זיך נישט געריכט דערויף, אז מרים וועט מיטאמאל פאר איהם געווען אזעלכע הארציגע ווערטער, וואס פילען איהם אן מיט פרייד און האפנונג, ער האט נישט געהויבט אויסצינעה־מען זיין האנד פון מרימס, ער האט בלויז געקוקט אויף איהר מיט אזעלכע אויגען וועלכע האבען צו־געזאגט די גאנצע וועלט, מיט איהר רייכקייט און שעהנקייט.

— יא, מרים, ביי מיר וועט איהר קענען גע־פינען רוה, איהר וועט זיין מיין קעניגין, מיין מלכה, פאר וועמען יעדעס ווארט וועט זיין א בעפעהל.

— איך וועל נישט זיין קיין בעפעהלערין, איך וועל זיין א גוטע געזעלשאפטסלייסטערין, א גוטער חבר פאר אייך.

מרים איז צוגעלאפען צו דוד׳ן איהם ארומגע־כאפט און אויף זיינע ליפען אויסגעגאסען א הייס־סען קוש. (פארטזעצונג קומט).

א „מאגיסטראט־קאנטראלער"

צו וואס מענשען כאפן זיך אלץ, ווען ס׳איז נישטא וואס צו עסען

(א) דער 20־יאהריגער ארבייטסלאזער ביוראליסט לעאן ברוסמאן (קארפיא 4) איז געווען אויף די גרויסע געהאקטע צ״ות, און אזוי א קאפ ווארט פאר א פייערדיגען איז איהם איינגעפאלען א פלאן צו באשטימען זיך אליין אלס קאנטראלער איבער די יתומים און יתומות, וואס ווערען איבערגעגעבען צו פריוואטע מענשען אויף דערנעהרונג און דערציהונג...

איז ער אזוי א צייט לאנג ארומגעגאנגען איבער די הייזער פון די דאזיגע פריוואטע פערזאנען און געמאכט שטרענגע קאנטראלעס (דער מאגיסטראט צאהלט 60 זלאטעס א חודש פאר א קינד) און פאר׳ן „געפינען אלץ אין ארדנונג" האט ער זיך געלאזט צאהלען כך וכך.

לסוף איז ער איינגעפאלען און מ׳האט איהם דערוויל איינגעזעצט.

ס׳איז ווערט א שמעק טאבאק,

ווען מ׳האט איהם אפילו פערמשפט אויף 6 חדשים טורמע

(2) א געוויסער מרדכי־וואלף ראדאמסקי (פון נו ליסטאפאד 43) האט זיך בשעתו אזוי איינגעארדענט אז אויף פערשידענע שווינדעלישע וועגען האט ער „אפגעשטעקט" פאר אנ׳ערך 190.000 זל. טאבאק, און אין לסוף, א געכאפטער ביי דער האנד געכטען געשטאנען פאר׳ן קרייז־געריכט.

דיין שולד איז איהם דערוויזען געווארען און ער איז פערמשפט געווארען אויף א האלב יאהר טורמע, אבער מחמת אמנעסטיע, איז, ווי פונ׳ם טאבאק, פון דער גאנצער שטראף געווארען רויך.

25־יעהריגער יובילייי פון דער פירמע טעא זאנגע

היינט פייערט אין אונזער שטאט דעם 25 יעהריגען יובילייי די באקאנטע און באליבטע פירמע טעא זאנגע, זלאו און פארצעלאן־געשעפט אויף פעטריקאווער 175.

ס׳איז א דערפרעהענדער פאקט, אז אין די היינטיגע שווערע צייטען האט די דאזיגע פירמע דערלעבט צו אזא פאפולערקייט און צו אזא צוטרוי מצד דער ג׳ קונדשאפט און ליפעראנטען.

דער דעוויז פון דער פירמע איז — די בעסטע סחורות און די ביליגסטע פרייזען, מיר ווינשען דער אויבערער פירמע דעם גרעסטען ערפאלג.

איצטיגע ווירטשאפט אין די קהלות

מיטינג פון דער ציון. ארגאניזאציע

דעם קומענדיגען דאנערשטאג ארדענט אין ציוניסטישע ארגאניזאציע א מיטינג אין פילהארמאניע א.ד.ט. „די איצטיגע ווירטשאפט אין די קהלות".

מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען די ווארשאווער קהלה־פרנסים ד״ר שיפער און עלענבערג דזו אויך לאזער ציוניסטישע פרנסים".

גאסטשפילען פון ד״ר פאול בארטאוו אין „סקאלא"

היינט 9 אווענד ווערט געשפילט דאס בעריהמטע מייסטערווערק פון אירינא ניעמיראווסקא „דור גאלדער" מיט ד״ר פאול בארטאוו אין דער טיטעלראל. מארגען פרייטאג קומט פאר א פייערליכע פרעמיערע לכבוד דעם 70־יעהריגען יובילעאום פון בעוואוסטען דראמאטורג גערהארד הויפטמאן, ס׳ווערט אויפגעפיהרט זיין באקאנטע דראמע „פורמאן הענשעל" מיט ד״ר פויל בארטאוו אלס „הענשעל".

היינט אין די פוילישע טעאטערס

שטאט׳ש טעאטער: „צימער נ״ר 17 אויפ׳ן 3־טען שטאק".

קאמעראל־טעאטער: „מאניקאס ענין".

אפאלארי־טעאטער: (אגראדאווא 18) 8.15 „דער צייכען אויף דער טיר".

הזכרה

היינט, 10.30 פארמיטאג קומט פאר אין בית התפלה „מחזיקי חולים", ע״ש „בית שמואל", יזלנא 28, א הזכרה נאך דער פערשטארבענער מרת בלימה נ״ע, אשת ר׳ אפרים נ״י, וועלכע האט געשפענדעט ס׳לאקאל פאר׳ן „מחזיקי חולים".

א גרויסע גנבה

(א) גנבים האבען זיך מיט נאכשליסלען אריינגעקראכען אין דער וואוינונג פון מאריא שיקיער (אויף פעטריקאווער 132) און צוגעגנבעט וועש און מלבושים פאר אנ׳ערך 3.500 זלאטעס פאליציי זוכט די גנבים.

אויסשטעלונג פון קינסטלער ראזאניעצקי

די אויסשטעלונג פון קינסטלער ראזאניעצקי וועלכער איז שוין אפען א וואך צייט האט צוגעצויגען די אויפמערקזאמקייט פון די היגע קונסט־מבינים, קינסטלער און פון דעם ברייטען לאדזער עולם.

די אויסשטעלונג וועלכע געפינט זיך אויף פעטריקאווער 90 וועט זיין אפען נאך א קורצע צייט. היינט דאנערשטאג איז די אויסשטעלונג אפען ביז 8 אווענד. שבת איגאווענט זונטאג פון 9—12.

די אויסשטעלונג איז ווערט געזעהען צו ווערען לכל הדעות.

היינט צווייטער און לעצטער קאנצערט פון אימרע אונגאר

היינט דאנערשטאג אווענד טרעט אויף אין פילהארמאניע צום צווייטען און לעצטען מאל דער בעריהמטער, יודישער פיאניסט, ערסטער לאורעאט פון גרויסען שאפען־קאנקורס, דער אונפערגלייכליכער אימרע אונגאר

אין זיין היינטיגען פראגראם וועט דער קינסטלער אויספיהרען די ווערק פון: בראהמס, בעטהאווען, שאפען, דעביוסי, בארטאק, ליסט און פון זיינע אייגענע קאמפאזיציעס.

40־יעהריגער יובילעאום פון א. בעזמאן
דירעקטאר פון יודישען טעאטער
די טעג ווערט געפייערט דורך א ספעציעלען יובילעאום־קאמיטעט דער גרויסער יום־טוב־טאג פון דעם פערדינסטפולען טעאטער־דירעקטאר א. בעזמאן.
פרטים אין די קומענדיגע טעג אין די ווייטערדיגע אנאנסען.

מוזיקאלישע נאטיצן

יובל־קאנצערט פון פראפ. י. פייווישיס

איבער די מוזיקאלישע טעטיגקייט פון י. פייווישיס, און איבער די געזאנג־לייסטונגען פון „שיר" כאר, האבען מיר אויף דעם ארט שוין מעהרערע מאל נאך די קינסטלעריש געלונגענע קאנצערטען אויספיהרליך בעשריבען און געווירדיגט. עס איז שוין א בעגריף געווארען די ארט און ווייזע, ווי דער „שיר"־כאר אונטער די סונעסטיווע פיהרונג פון זיין דיריגענט — מעג עס זיין קאמפאזיציעס פון הענדלען, מענדעלסאן, מוסארגסקי, ארער גאר די מוזיקאליש פון פייווישיס׳ן בעארבייטע פאלקס־לידער אויסגעפיהרט געווארען אויף אזוי ווייט נאך אז די אויספיהרונגען האבען בעקומען ארט און לאנד רוהם, דעריבער וועלען מיר אנווייזען אויף אנ׳אנדערע אנגענעהמע ערשיינונג.

א יודישער דיריגענט־מוזיקער איז פייערליך אנערקענט געווארען!!! יודישע מוזיקער, יודישע דיריגענטען, מיט זייערע צוריסענע נערווען און אפגעשוואכטע ענערגיע, בלייבען שטעקען אין די פער׳חומש׳טע דלת אמות פון זייער ווירקונגס־קרייז, נישט אנערקענט ווערענדיג אפילו פון די נאהנטסטע פון זייערע מיטארבייטער און מיטווירקענדע וואס שוואכט נאך מעהר אפ די אזוי אויך גענוג אפגעשוואכטע ענערגיע. דעסטא מעהר אנגענעהם איז צו קאנסטאטירען די אנערקענונג, וועלכע מיר האבען איבערגעלעבט צו ה׳ פייווישיס 20־יעהריגע מוזיקאלישע טעטיגקייט, אין קרייז פון זיינע געטרייע מיטווירקענדיגע און העלפענדיגע. אין די שווערסטע מאמענטען פון זיין טעטיגקייט. מיר מיינען דא בעזונדערס די מיטגלידער פון „שיר"־כאר, ווי די ה״ה אל, יאס, א. א. אט די מאראלישע און מאטעריעלע אונטערשטיצונג גיט א דיריגענט די צווינגונגס־קראפט, וועלכע איז ערפארדערליך צו ברענגען א כאר אויף דער מדרגה, ווי עס שטעהט דער „שיר"־כאר אונטער דעם יובילארס לייטונג.

מיר ווינשען דעם יובילאר ה׳ י. פייווישיס און דעם „שיר"־כאר, נאך לאנגע, לאנגע, אזעלכע טריומפען, ווי די ביז איצטיגע.

D—ski.

ראדיא־פראגראם

דאנערשטאג, דעם 23 פעברואר 1933

11,40 פרעסע־איבערזיכט, 11,50 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט פאר לופט־פליהעריי. 11,58 צייט־סיגנאל. 12,05 טאג־פראגראם. 12,10 גראמאפאן. 12,30 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 12,35 שול־קאנצערט. 3.10 ווירטשאפטליכער קאמוניקאט. 3,25 גראמאפאן. 4,25 לעקציע פראנצויזיש. 4,40 רעפעראט. 5,00 קאמעראל־קאנצערט. 6,00 פארלעזונג פאר מאטורשיסטען, פאסט־קאסטעל. 7.00 פערשידענעס. 7,20 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס־קאמער. 7,45 ראדיא־פרעסע. 8,00 רעפעראט. 8,15 אפערע, ספארט, ראדיא־פרעסע. 10,30 מעטעאראלאגישער און פאליציי־קאמוניקאט. 11,40 באלעט.

* * *

אויסלאנד

7.25 — וויען — אפערע. 7,30 — בוקארעשט — אפערע. 7,40 — פראג — קאנצערט. 8,10 — קאפענהאגען — סימפאנישער קאנצערט. 8,45 — רוים — סימפאנישער קאנצערט. 8.55 — הילווערסום — קאנצערט. 9.00 — פאריז — אורידיציע. 9,15 — לאנדאן — סימפאנישער קאנצערט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	76.00
3 פראצענטיגע בוראוולאנע			—	44.75
4 „	דאלארובקא		—	58.80
7 „	סטאביליזאציע (אמ.)			56.50
8 „	ווארשאווער פאנד־בריף			44.00
8 „	לאדזער	„	„	41.70
ענגלישע פונט	—	—	—	30.55
דאלאר	—	—	—	8.91
גאלד־דאלאר	—	—	—	9.03
גאלד־רובל	—	—	—	4.77

Dr. med. H. LUBICZ
ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32
נעמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד. זונטאג פון 9—11 פריטאג.

די פאבריק

(דערצעהלונג)

פון

ש. בערלינסקי

6.

בעת דיין ממשלה אויף דער פאבריק האט ער יעדע ווענדונג צו די ארבייטער אזוי קלוג, פוקסארטיק ארומגעארבייט, באר די נישט צו רייצען. אין משך פון דיין דרייסיג יאהריגער פראקטיק אויף דער פאבריק האט זיך ביי איהם אויסגעארבייט א בעגריף, אז אנ׳ארבייטער איז בטבע, ווי א מילדע הויז־חיה, וואס לאזט זיך איינשפאנען אין יאך. האלט זי אין לויפען, קען מען נאך א משאלע צווארפען, קוים גיט מען באר א ציה איבער, ווערט זי אויגענבליקליך פערוואנדעלט אין א צעייצטען טיגער, וואס פערצוקט דיך אויף דער שטעל. אט א די מאס האט ער שטענדיג אנגעקלאפט, געפארשט — נאר נישט איבערצוציהען. ער האט נישט איינמאל בעצאהלט דערפאר. בעת א פערעקשנטען שטרייק אין פאבריק האבען איהם די ארבייטער איינגעוויקעלט אין רויהע טיכער סחורה, ארויסגעטראגען איהם פון פאבריק, ווי א צונויפגעוויקעלטען באלעם, און ארויפגעלייגט אויף א הויכען ראל־וואגען איהם אוועקצופיהרען. אויף דער גאס האט ער אנגעהויבען אפקאפען פון זיך די סחורה און צו אלעמענס בושה האט מען געזעהן — ווי דער פאבריקס־דירעקטאר יאן העמפעל שטעקט צעשראקען ארויס דעם קאפ פון א בארג טיכער. ס׳האט זיך געטוען חושך, א צוזאמענלויף פון ווי ווייט. דער עולם האט זיך געקאטשעט פאר געלעכטער, ווי דער אלטער האט זיך געהאפעט ווי א קאץ אויף אלע פיר ביים ארויסמאכען זיך פון די לייווענטען און ביים אראפקריכען פון הויכען וואגען. אונטער א נאלפ פון געלעכטער און שפאט־אויסרופען איז ער אריך די גאס. אין פינפטען יאהר ווידער האבען איהם די

ארבייטער געכאפט אויפ׳ן פאבריקס־הויף, אפגעשוירען איהם איין טייל פון זיינע גרויסע, שפיציגע וואנסען און „פערפומירט" איהם דאס פנים מיט... השתנה. די מאמענטען האבען זיך איהם אזוי איינגעקריצט, אז ביים בעסטען שניט, ווען די ארבייטער זענען געווען צעבראכען און צעדריקט, האט ער זיי נישט געוואלט רייצען, מורא געהאט צו געטרויען דער שטילער חיה... אזוי איז דער אלטער דירעקטאר איינדרעסירט געווארען אין לויף פון דרייסיג יאהרען.

אויף דער פאבריק איז אנגעקומען א נייער דירעקטאר, א יונגער, א גאלד־בלאנדער, מיט א פאר צוגעשוירענע וואנסעלעך, וואס זעהען זיך א גאלד־פערפיצונג געלעגען אויף דער דינער געשנירעלטער ליפ. די בעקלעך האבען ביי איהם שטענדיג געבליהט מיט פאמעראנצען־שפראץ. אויגען העל־בלויע, לאכענדיגע, אונטער גאלד־געליישטע ברעמען, איז ער געגאנגען אויפ׳ן פאבריקס־הויף א שיינענדיגער, א צוגעשמיבעקטער, שוועבענדיג אין די העלע ענגלישע קראטאן־אנצוגע, ווי א געמאלען פופעלע.

ווי דער שטייגער פון דירעקטארען, איז שוועיר געווען אין אנהויב צו דער־גיין, צו וועלכער נאציאנאליטעט ער געהער: א פאלאק, א יוד, א דייטש. מען האט איהם געקענט אננעמען פאר אלע דריי צוזאמען. אין פאבריק האט מען זיך טאקע נישט ווייניג געאמפערט. איבערהויפט די פרויען, די שפאטערינס, וואס האבען זיך סטארעוועט ארויסגעלאזט פון זייער אפטיילונג, ווי די גענז. דערוועהענדיג איהם האבען זיי זיך צעשמייכלט, איבערגעקוקט זיך איינע מיט די אנדערע און אנגעגארט דער נאך איבער׳ן גאנצען וועג. האט ער ביי אלעמען א

שמייכעל ארויסגערופען, א מענשעלע א לייטס האט ער אויסגעוויזען, א רוהיגס, וואס האט מיט א בחורישען חן פערצויגען דאס בלאנדע גאלד־וואנסעלע, ווי א יונג קעצעלע, וואס לעקט זיך אזוי אומשולדיג איבער, יאן שצופאק, א יונגער ארבייטער אויף דער פאבריק, א ווילצליג, האט געזאגט צווישען די ארבייטער, אז זיין מוטער האט געמוזט דיין א קאבארעט־דאמע און האט איהם זיכער געמוזט פערלירען, טאנצענדיג א פאקסטראט.

די ערשטע צייט האט מען איהם ווייניג געזעהן אויף דער פאבריק. ער האט גאנצע טעג פערבראכט אינ׳ם לינקען פליגעל פון פאלאץ, וואס האט זיך געגרעניצט מיט׳ן פאבריקס־שטח. ער האט שטודירט די פערשידענע אפטיילונגען: מאשינען, ארבייטסלוין, פראדוקציע, אפזאץ, קאלקולירט, געחשבונט, געמאכט פאראלעלען. קודם האט ער איינגעזעהן, אז די לעצטע יאהרען איז דער ארבייטס־לוין בעשווערט געווארען צוליב די סאציאלע פערזיכערונגען. ער האט ביי דער פאזיציע א מאמענט זיך פערהאלטען, פערצויגען דאס גאלד־בלאנדע וואנסעלע אונטער די אונטערשטע ציינדלעך און פערבאטירט: בעקענען זיך מיט דעם אלגעמיינעם סאציאלען געזעץ. מעגליך — האט ער געטראכט — וועט זיך לאזען איינפיהרען א געוויסע רעפארם, וואס זאל נישט אזוי בעלאסטען די פראדוקציע. דערנאך האט ער זיך אנגעשטויסען אויף די פינף פראצענט הוספה פון לעצטען שטרייק און האט אזש געשמייכעלט צו זיך: אנ׳עובר־בטל געווען דער אלטער דירעקטאר, פערנאכלעסיגט פשוט. די הוספה איז פערבונדען געווען מיט אנ׳הלוואה פון דער מלוכה און ער־היום האט די מלוכה קיין בייע קרעדיטען נישט געגעבען. ער האט מאמענטאל אנגעקלונגען נאכ׳ן סעקרעטאר. ער האט זיך געדרייט הין און צוריק מיט גיכע טריט איבער׳ן צימער און יערעס מאל צוגעוואקפען א פאר ווערטער, רעגאגירט א בריף אין מיניסטעריום אריין. א פאר טעג

שפעטער איז דערהאלטען געווארען תשובה, אז די פראגע קרעדיטען דארף בעטראכט ווערען אויף א זיצונג פון מיניסטארען־ראט און איהר בעשלוס וועט רעכטצייטיג מיטגעטיילט ווערען.

דער דירעקטאר האט א מינוט נישט פערלוירען. דער איינפאכסטער וועג, וואס איז איהם ממש פאר׳ן אויג בעלעגען: רעדוצירען ביז דאן די פינף פראצענט אהן שום קווענקלענישען. נאר צוליב דעם, וואס דאס איז געווען זיין ערשטער שריט אויף דער פאבריק, האט ער דערפיהלט אין זיך א בחורישע אומרוהיגקייט. ער האט נאר געטראכט, ווי אזוי נאך דער רעדוקציע צו רעגאנירען דעם בעריכט צו די הערען פאבריקאנטען (זיי זענען גראד געווען אין אויסלאנד). א געדאנק האט איהם אונטערגעשמייכעלט, אז כדי זיי נישט צו לאזען פיהלען, ער נעמט זיך דערמיט איבער, נאר ער האט נאך גאר גרויסע רעפארמען איינצופיהרען אין פאבריק, וועט ער מודיע זיין בלויז א פאר ווערטער: „ביז די מלוכה־קרעדיטען וועלען אנקומען, האב איך רעדוצירט די פינף פראצענט הוספה אויפ׳ן ארבייטס־לוין". די ווירקונג וועט אזוי ארום זיין נאך א שטארקערע, — ס׳ועט הייסען, ער מאכט קיין שום ווענט נישט דערפון.

ער האט נערוועז געשפאנט איבער׳ן צימער, אן אויפהער געביסען דאס גאלד־בלאנדע וואנסעלע און איינמאל אפילו צוגעטון די האנד צום גלאטיק געוועלבטען שטערן און א פאר געזון מיט איהר איבער׳ן גלייך פאמאדירטען שריט. די ביכער האט ער איצט געהייסען צונעמען, געשטאנען אהן איבעררייס אויפ׳ן באלקאן, וואס איז ארויסגעגאנגען אויפ׳ן פאבריקס־הויף, פאר דיינע אויגען זענען פערביי מאשינען, ארבייטער, ראלוועגענס מיט טיכער — אלץ האט זיך געקנוילט פאר איהם אין אייגס: אנ׳אביעקט, וואס ער דארף אויסשלאגען הערפון א קאריערע.

(ווייטער קומט)

א פאנד פון 20 מיליאן פונט אויף ערד־קניות אין א"י

גיגאנטישער פלאן פון מ. מ. אוסישקין

ירושלים, (יט"א). דער הויפט־דירעק־טאר פון קרן־קימת לישראל ה. מ. מ. אוסישקין, איז היינטיגען זונטאג אוועקגעפארען אויף א ספע־ציעלער פרעסע־קאנפערענץ אויף וועלכער ער האט אנטוויקעלט א גיגאנטישען פלאן וועגן שאפען א פאנד פון 20 מיליאן פונט אויף אויסקויפען באדען אין ארץ־ישראל.

די לעצטע כסדר־דיגע טומלענישען און די ריידערייען וועגען דער אז. גע"ר. פראספעריטעט פון א"י האבען געבראכט בלוין שאדען — האט ה' אוסישקין ערקלערט צום אנד. — דער דאזיגער טומעל האט אריינגעבראכט אין טעות דאס וועלט־יודענ־טום. דער קרן־קימת בעזיצט 323.000 דונאם באדען אין ארץ־ישראל, דערפון האט ער איינגעשאפט אין משך פון די לעצטע דריי יאהר בלויז פערציג טויזענד דונאם, אין פערגלייך מיט די פריהערדיגע יאהרען איז עס זעהר וועניג. מען דארף אונטער־שיידען צווישען פריוואטען און נאציאנאלען וואויל־שטאנד. די גוטע קאניונקטור פון די פריוואטע פר־דסים אין א"י הייסט נאך נישט, אז אין א"י הערשט נאציאנאלער וואוילזיין.

ה' אוסישקין איז דאן איבערגעגאנגען ארומצו־רעדען דעם דורך איהם אויסגעארבייטען פלאן.

קודם־כל שטעלט ה' אוסישקין פעסט, אז אויף דער גאנצער וועלט זענען אין פערשידענע באנקען דער־פאנגירט מינדעסטענס 20 מיליאן פונט פון כלערליי יודישע ראטאציעס, פאנדען, לעגאטען וכדומה, וואס זייערע פראצענטען זענען בעשטימט אויף אויסצו־האלטען צאהלרייכע יודישע אינסטיטוציעס אויף די פערשידענסטע געביטען פון סאציאלען לעבען (פר־לאנטראפיע, קולטור, געזונדהייטס־וועזען א.א.וו.)

דער קרן־קימת — ערקלערט ווייטער ה' אוסישקין, — איז גרייט די מעראליטעט־עזירטע יודישע [illegible] זיי בעקומען פון די באנקען, און וועלכע די דער־מאנטע פאנדען זענען דעפאנירט. ווען דער קרן־קימת בעקומט אין זיין רשות די דאזיגע ריזיגע סר־מע, קען ער זיי פערוועדען אויף איינקויפען בא־דען אין א"י, אזא סאך פון פינאנציעלער לאג איז פאר די ראטאציע־פאנדען איז, אבער אויך זיכערער ווי באנקי־דעפאזיטען, קיין פערזיכערטע קע־פערשאפט וואלט אזוי ארום נישט געהאט קיין ריזיקא מיט איהרע פאנדען, און דער קרן־קימת — לעטראל וואלט בעקומען די מעגליכקייט איינצוקוי־פען אין א"י ריזיגע באדען־שטחים.

אימיגראציע־קאמיסיע פון אמעריקאנער סענאט

בעשליסט צו פערלייכטערען פארשריפטען פון אימיגראציע און נאטוראליזאציע

וואשינגטאן (יט"א) די אימיגראציע־קא־מיסיע ביים סענאט פון די פעראייניגטע שטאטען האט זיך ארויסגעזאגט פאר עטליכע געזעץ־פראי־עקטען, וואס זענען גינסטיג פאר דער אימיגראציע און נאטוראליזאציע פאר נישט לעגאלע אימיגראנ־טען, דערווייל זענען די דאזיגע פראיעקטען נאך נישט בעטראכט געווארען דורכ'ן קאנגרעס.

אין איינעם פון די געזעץ־פראיעקטען ווערט פארגעזעהען צו ערטיילען די אמעריקאנער נאטו־ראליזאציע אלע פאליטישע פליטים, וואס קענען נישט בעוויזען קיין דאקומענטען פון לעגאלער אימיגראציע.

לויט א צווייטען פראיעקט זאל ערלויבט ווערען די אימיגראציע מחוץ דער קוואטע פאר עלטערען פון אמעריקאנער בירגער.

דער פארזיצער פון דער קאנגרעס־אימיגראציע קאמיסיע קאנגרעסמאן סאמועל דיקשטיין האט מיט־געטיילט, אז אינקורצען וועלען זיך די דערמאהנטע געזעץ־פראיעקטען געפינען אויף דעם סדר־היום פון דער אימיגראציע קאמיסיע ביים קאנגרעס.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט
צו ביליגע פרייזען
— און אנדולאציע —
ביי קערש, סקווערנאווא 15

צאהן־ארצט
J. ROZINREICHOWA
האט זיך איבערגעצויגען
אויף 38 זגערזשער 38
(געגענאיבער זגעזשער 15)
נעהמט אן פון 10–2 מיטאג און 4–7 נאכמ.
צו לעטשניצע־פרייזען.

Dr. med.
H. ZELICKI
פרויען־ און אקושעריע־קראנקהייטען
גלובנא 41, טעל. 237-69
נעהמט אן פון 1–2 מיטאג און פון 4–8 אוונד.

Dr. med.
H. Różaner
הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען
NARUTOWICZA 9, tel. 128-98
עמפפאנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע באַסטעלונגען

ספעציעלע אמבולאטאריום
פאר הארץ־קראנקהייטען
אונטער דער ליימונג פון געוו. ארצט פון וויענער און לאנדאנער קליניקען פאר הארץ־קראנקהייטען ד"ר פ. וואלק. עלעקטראקארדיאגראף, רענט־גען, אנאליזען צו פארשען די פונקציעס פון הארץ. ווארשא. ניעצאלא 4 פון 1 ביז 7 אוונד. טעל. 215-80. א וויזיט מיט אלע דורכלייכטונגען 5 זל.

ס'ווערט געזוכט שפאצירענס ביי זילבערבערג שרודמיעסקא 55. 905

עס איז נויטיג פון זאפארט א קוואליפיצירטע קראוועסען־נייהערין אויף האנד ביי ש. הערשקאוויטש וואלבארסקא 31.

Laboratorjum Chemiczno-Bakterjologiczne
Inż. Chem. F. SZAC
ul. Piotrkowska 37, tel. 230-85
Wszelkie analizy przemysłowie: wody mydła, oleiny, artykułów spożywczych itd
Ceny zniżone

לאקאלען

א וואוינונג 4 אדער 3 צימער מיט אלע בעקוועמליכקייטען אהן אבטרעט־געלד צו פער־מיטען אל. 1־טער מאי 4. צו ערפאהרען אויפ'ן ארט ביים וואכטער. 904

3 pokoje z kuchnią
przy ul. Cegielnianej, słoneczne z wygodami, elektrycznością, gazem i telefonem
zaraz do oddania.
Wiadomość telefon 224 49.

א געוועלב מיט א שטוב מיט א קיך און קעלער איז צו פערדינגען. זשגאווסקא 7, ביים ווירט. דירה־געלד 500 רובל. 903

שייטלען מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען
צו ביליגע פרייזען
ביי פרוי ב. פארזשוצקא, סאמיעננא 5
2־טער הויף, לעצטע אפיצינע 2־טער שטאק.

2 שטובען און א קיך, פראנט, 1־טער שטאק, ביליג צו פערמיטען. פראנציסקאנער 30, ביי באנשטיין. 892

קויף און פערקויף

איך וויל קויפען א קירזשנער־מאשין אין גוטען צושטאנד. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער "A". 906

א גרויס שעהן געוועלב
דירעקט פון ווירט
פון זאפארט צו פערמיטען.
צו ערפאהרען ביים ווירט זאכאדניא 17.

Sypialnię jasną w dobrym stanie tanio sprzadam. Cegielniana 58, m. 4, od 2–3 i 7½–9.

פערשידענעס

וויכטיג פאר דאמען! דאמען שטרוי־היט ווע־רען אנגענומען צום פארבען און פאסאנירען ביי י. שווארצבערג, פיעטריקאווער 50 (אינ'ם הויף). קאנקורענץ פרייזען.

לאנג־יעהריגער
געריכטס־סעקרעטאר
שרייבט און ערלעדיגט אלערליי
בּיטעס, אנקלאגעס און קלאוזולעס
ספעציאליסט אין מיליטער־ענינים
ווי אויך אין שרייבען ביטעס פאר איינציגע שפייזערס (אפיצקאנסטווע). שנעלער אויס־קויף פון פאטענטען און רעגיסטראציע־קארטען אויפ'ן יאהר 1933
ב. מאן פעטריקאווער 10

Zaginiona została legitymacja z Zakł. Funduszu Bezrobocia na imię Lewkowicza Sz. zam. przy ul. Młynarskiej 7.

Zaginiony kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej, licznik Nr. 44749 z dnia 30.8.27 r. na zł. 10.– na imię Balberyszskiego, Magistracka 20. 907

כירורגיש־ וועכנעריז־קליניק
„SANATO"
s. z o. o.
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1־טע און 2־טע קלאס
געבורטען II קל. 175 זל.

ארטאפעדישער אנשטאלט
בראסטהאלטער, גארסעטען, אר־טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט־פוס־איינלאגען נאך מיט־מאסען אלס נאך גיפס־אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונד.
וויזיט 3 זל.

א טיכטיגער
יונגערמאן,
געארבייט א לענגערע צייט אין דער טעקסטיל־בראנזשע, זוכט וואס עס איז פאר א בעשעפטיגונג פאר א גאנץ קליינעם לוין. קען אויך זיין צו פי־זישע ארבייט אדער צו נעכטיגען אין א געשעפט. בעסטע רעפערענצען. אפערטען אין אדמ. פון דער צייטונג אונטער "P. 100".

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאג און פון 5–9 אוונד. זונטאג פון 10–1 בייטאג.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע־פרייזען

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט
בזשעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
עס נעהמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען: שיפמאן, וואלינסקי, שמירגעלד, קערשנער, לובימש, שמערלאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצוואסער, איציס־זאן, סראסאווסקי, יאקובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
א וויזיט ביז 3 נאכמיטאג 3 זל.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום־טוב פון 9–1 פארם.
בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15 טעל. 149 07.
ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־שוואכע בע־האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–8 אוונד.
זונטאג פון 9–1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט־קראנקה. און מענער־שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויסלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא־לאגישע און נערוועז־קראנקהייטען. קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער הייל־קאבינעט לאסמעטיק.
— עפענט פון 8 פריה ביז 9 אוונד. — — פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט־אן א פרוי־דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדערע ווארטע־צימער פאר פרויען
וויזיט [illegible] זל.

Dr. S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און גע־שלעכטס־קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
PIOTRKOWSKA 90, tel. 129-45.
נעהמט אן פון 8–2 נאכמיטאג און פון 4–9 אוונער, זונטאג און יום־טוב פון 8–2 נאכמ.

[illegible] פאר א מילימעטער שורה
ערב־יו"ט 24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
4 60–
8 18–
[illegible] מייערע. אויסלאנד 100 פראצ. מייערע. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט 8 שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס־פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא 1 דאל.

טעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס פערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פאראנט־ווארטליך. די אדמיני. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

פאר'ן טעקסט [illegible]
Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. K[illegible]